

Mekana ε Pɔl, yii meken pe daa Bot ε ghaada Koolet Eniel

Pɔl nakus zεεga ndjaa mendjaala bot ε Koolet é, é mɛdjon mε ebá yii egoola Mbεε Bhaadal. Ghaada Koolet ε ngɔt tɔ eghaada di nε mbεε dék kɔ kyee dik Ghεεles ɔ, ghaada Koolet vu é nε mεbon mε ebá nyε di nε ye é. Ghaada tak nε bu ekwom, ye é bɛdjel ε bot. Bεtε nε bot kɔ del ε tak nabe é nε mbee mεfulu.

Eghɛɲ tak, bot ε Koolet nadi edu membi mε etεp mbes, nε ezεεga mendjaala mbes-mbes. Tɔ bεtε nε ezεεga ndjaa mendjaala menek, ye nadi é nε wat ee bot nadyeebabu tɔ tak ε. Ye nabe é bε dinaa ààduwa Zεeb.

Pɔl nagwak mbee menduk mε bot ε zεεga (bot ε aabela ye é tɔ 1.11 nε 7.1). Bot ε ghaada Koolet nadi é zεm-zεm dum nε etεp bε nadi eboma nε ye é, zεnɔɔ εgwakel dum nε bɛdhiiti membi ezεεga mendjaala menek. Tɔ dhiiti mekana mε Pɔl nakwyal sok ε, ye nabe é nyε naalii kɔ εsu tsik mεzɔ mε bot ε Koolet.

Beeka ekyes mekana mε Pɔl nakwyal bot ε Koolet ε:

Tɔ melanjel e meken keyaka nε yii ená (1—4), Pɔl epelii nε ekeletyε é ghaada Koolet nε bot ε nagoola bε Mbεε Bhaadal ɔ. Mεwɔ tɔ zεεga ndjaa mendjaala eesa náá, bot bεka. Mot nε mot nadi esée, mot nalyo nyε Mbεε Bhaadal e meken ɔ (1.10-13; 4.6). Tin, ye nabe é, bε naad-jisa náá, sa di nε boo metan Mbεε Bhaadal di egoola náá: Klisto, nεghu ngooel-mεkpa ε Zεeb naabemaa é melaaba. *Bhaadal di egoolaa*

náá, Yezu nagwyε mbema e melaaba ε, bot ε bɔs ààdyeebamyaał ye ɛnyɔpe tɔ etson bɔɔ (1.18–2.15). Bε nabe é ààdi egu náá, bengooel ε mεkpa ε Yezu djas é bot ε mεsa ε Zεeb, bɔɔ djas sa é mεsa mε wat (εlanjel 3).

Kana 5.1–11.16, Pɔł εpebɔɔza dum nε etεp bot di esa ε, *nyε epelee dáa ekeletyε di pεka ε* (εlanjel 9). Edi nε din ε keletyε, da wɔ di nε mbee mεfulu, ye é aanákwaamyaalaa tɔ zεega bot ε mendjaala (mεlanjel 5–6). Pɔł εpebaabɔɔza nε mεkya dum nε etεp εbá (εlanjel 7), kɔ esu ε mεfulu mɔɔ dum nε mεtiŋ mε bebhaab bɔɔ (mεlanjel 8–10). Tɔ metεp menek djas, nyε epelee nε ekeletyε náá, bε gek bɔn bε sɔ ghon, nε εdje é bε duu.

Kana 11.17–14.40, Pɔł epelii dum nε mεfulu mε ekeletyε zεega ndjaa mendjaala di egoka nε εdi ε. Nyε epedum bε mεlo dum nε esa di edul zyaala ε. Nyε epebaŋa bε sa di esa náá, *bot zεega ndjaa mendjaala di mot ngɔt ε*. Mot nε mot é nε val tɔ zεega ndjaa mendjaala. E di'enek, ekeletyε moo é dáa nyel mot ngɔt. Ekyes nyel djas é nε ye mεsa ee nyε di esa tɔ zεega nyel ε. Kwyel é di edjεed mεfulu mε bot tɔ zεega ndjaa mendjaala (εlanjel 13).

εlanjel 15 Pɔł εpebaaleε náá, Zεeb naagomal Yezu tɔ esyee, *náá dhiiti dwoo bot nazegwyε ɔ, bε waagom pe*. Tin, ye é bε náá ekeletyε epedum kon nε ye ɔɔ, tsik'ɔɔ nε εdum ε kon ε lɔɔ nε Zεeb nε metan.

Dáa tɔ bεmεkana mε djas, yak mεkana pe zosi é nε bebhaadal nε bεmεswosel (εlanjel 16).

Bot ε Koolet tok ekeletyε di náá, bε é nε mbεε mεfulu ε. Bela náá, Pɔł εpebulal bhɔɔ nε Zεeb kɔ

esu ε λο (1.4-9). Bot ne boma ne mezuk ne edjak to ezεga mendjaa mendjaala djas. Ye nakoozodi deenek, Zεeb εpetetό ne esa enem esa be, ne elee ne ekeletye náá, be di to tete e sosoob.

Mεswosel

¹ Ye é mam Pól, mot Zεeb natό to ekwosak ε le náá me di mot-lwoma ε Yezu Klisto ο. Ye é bis ne mon ε nyεεg'ena Sōsten.

² Me kwyal mekana mak ε étep bot ε zεεga mendjaala ghaada Koolεt. Biyο, bot ε Zεeb nadjόο étep bi needi mot ngot ne Yezu Klisto ο. Biyο, ne bot djas di kο mel me di etuwal din ε Gheη Yezu Klisto ο, bi é bot ε na deε. Ye é nyey ε di Gheη'ο, ne εbaadi Gheη'enaka.

³ Beta náá, bi bela mbeε bhwoob ne egwyem e Zεeb Sεεg'enaka ne yii Gheη Yezu Klisto.

Enem esa ee bot di ebela dum ne Klisto ε

⁴ Deenek, me εpeghaapeε Zεeb melu djas étep enem ne embεε nye nasa bin dum ne Yezu Klisto ε.

⁵ Tin, to εgwakel ε len ne Yezu Klisto, bi nazedjeaa mekeε djas, dan-dan ε yii egu etsεetsε ne yii εgoola mεpka me Zεeb.

⁶ Ye nabe é bis naabaηa bin etεp Klisto nasa ε, deenek, Zεeb nadi elyaal náá, etεp binek djas nadi é etsεetsε.

⁷ Tin, biyο bot ε di ebhwood εwala ε Gheη'enaka Yezu Klisto aatuula ε, sa ekeε ε wat ààwyii to len.

⁸ Ye é nyey kwaadjε bin ghwyil ε di to epiki, kekum dwoο mesik me bōs. Deenek ε di náá, be aanabela sa be aapit bin kο esu ε tak e εwala Gheη'enaka Yezu Klisto aazyε é.

⁹ Etεε náá, Zεεb mot nadjóo bin náá, bi needi tó egwakel ne mən'ε Yezu Klisto Ghεη'enaka o, nye waasa sa nye nakεk ε.

Zyaala tó ndjaa mendjaala

¹⁰ Bón nyεεg bam, me εpedjaala ne nen ne din ε Ghεη'enaka Yezu Klisto náá: Gwakelka, sa bi ààdi ne zyala pak'en, dika tó egwakel ne lyem wat, da bi εdi ne esimza wat, zenoo egeka wat.

¹¹ Bón nyεεg bam, me lii deenek ε etεε náá, me gwak ne bot ε mebyel ε Kolowe ε náá, ye moo é ne mebhuka pak'en.

¹² Gwakeka sa me di ekwyel ελεε bin ε. Pak'en, bedhiiti bot εpeke náá: «Mam é mot ε Pól!» Bak náá: «Mam é mot ε Apólós!» Bak bedhiiti náá: «Mam é mot ε Pyεed!» Deenek, bak bot kake é náá: «Mam é mot ε Klisto!»

¹³ Egeka bin ε náá, Klisto é ne ghwyil εkanaa epes epes e? Ye é Pól ε nabemaa é melaaba étεp'en e? Bi naduwaa Zεεb ε ne din ε Pól e?

¹⁴ Me εpeghaapeε Zεεb etεε náá, pak'en, ye tok ne mot me naduu nye Zεεb, ye di ààbe Kilipus ne Ghayus bot ε mam naduu oo.

¹⁵ Tin, mot tok ne ghwyil εke náá, bi naduwaa Zεεb ε ne din ε lam.

¹⁶ Deenek, ye é tseεtse náá, me naaduu bot ε mebyel ε Stefanas Zεεb. Bhii tak, me ààbee náá, me naaduu bedhiiti bot Zεεb.

¹⁷ Etεε náá, Klisto nabe é àálwom me náá, me keduu bot Zεεb. Tin, nye nalwom me ε náá, me kegoola Mbεε Baadhal. Deenek, sa me ààgoola ye ne etson e bot ε bós, ye εpedi εdi deenek oo, esyee ε Klisto kó melaaba kadi é ààbe ne mebwala.

Yezu Klisto é mebwala ne etson ε Zεεb

¹⁸ E mis mε bot ε zewo ze ɔ, εlyo bot dum nε εsyee ε Klisto kɔ melaaba é dhatyee melyet. Tin, ye kabε bisɔ bot ε di edu ze tsik ɔ, bis beε é náá, εlyo bot dum nε εsyee ε Klisto kɔ melaaba ye é mεbwala ε Zεεb.

¹⁹ Ekwyala lεε é náá:

«Mε aapul etson e betson ε bot, mε aamwas mεtselal mε bot ε betselal.»

²⁰ E di'enek, tson mot kadi tin paa? Mot mεtselal kadi tin paa? Mot di egu εlii εnyɔεpe é εwala εlak, kadi tin paa? Bi ààbee tin náá, Zεεb naazelyaal náá, etson e bot ε bɔs é dhatyee melyet e?

²¹ Tin, Zεεb tɔ etson bε, nyε nε gu náá, bot ε di kɔ bɔs ɔ tok nε ghwyil εgu nyε nε etson bɔɔ met. Dum nε tɛp tak ε, Zεεb namyam εtsik bot ε di emyaal melyo mε εsyee ε Klisto kɔ melaaba ε. Melyo mε tak é nε bεdhiiti bot ε dáa melyet.

²² Deenek, bot ε mbyak eYuda san ε mεvyεkelε. Ye kabε bot ε mbyak eGhεlek ɔ, bɔɔ kasan ε etson.

²³ Ye kabε bisɔ ɔ, bis lyo bot ε εsyee ε Klisto kɔ melaaba. Tin, ye é nε bot ε mbyak eYuda ε mεlee, ye kadi é dáa melyet pε daa bot ε membyak mesis.

²⁴ Tin, dum nε bot ε Zεεb nazedjoo ɔ, ye nakoozodi bot ε mbyak eYuda nεghu bot ε di ààβε tɔ dhaad mbyak eYuda ɔ, Klisto é di nε mεbwala nε etson e Zεεb.

²⁵ Etεε náá, etεp e Zεεb ee bot di ebee náá ye é melyet ε, ye é etεp di nε etson dhaa etson bɔɔ ε. Deenek, edi bot di ebee náá Zεεb é tsabel ɔ, ye eedhaa bot ε bɔs nε ghwyil.

²⁶ Tin, bɔn nyεεg, beeka mbi bot bi di ε, biyɔ bot ε Zεεb nazedjoo ɔ. Dilka mεnyel men, etεε

náá pak'en, ye tok ne mbula bot di ne etson, ne mebwala neghu betete e bot.

²⁷ E di'enek, Zeeb kanon e sa di e mis me bot daa melyet e, etep edje syen ne betson e bot. Ny e kanon e sa di aabe ne ghwyil e mis me bot e bos e, etep edje syen ne bot e di ebee náá, be e ne ghwyil o.

²⁸ Tin, ny e naanoo bot di ebee e mis toto o, bot e di ebhinaa o, neghu bot e di aaval dhiiti sonok e mis me bot e bos o, etep edje syen ne bot e di ebee náá, be e betete bot o.

²⁹ Deenek, ye tok ne dhiiti mot ko eko e bos di ne ghwyil egh e nyel e mis me Zeeb.

³⁰ Ny e nasa deenek e, etep ny e neewa bin to egwakel ne Yezu Klisto. Ny e naasa náá, Klisto di ne nena etson di edus pe daa Zeeb e. Ko esu e le, Zeeb eesa náá, mena dika epiki bot. Ny e see mena e, etep mena needika bot be, ne ep ek mena to mesyem.

³¹ Ekwyala nabela esuk e ko mekpa mak: «Ye be náá, mot ep ekwyel egh e nyel o, ny e goka e ne egh e nyel e dum ne sa Ghen di esa e.»

2

Po! naagoola bhaadal esyee e Klisto e melaaba

¹ Bon ny e eg, e ghen me nazy e pe daa len zele bin esa e Zeeb nadi to so e, me aapalii ne nen to mekpa di ekoola e, aabe-beak ne mekpa me di elyaal egu e lam e.

² Ete náá, ye nabe e me eezeke náá, to bim melu me mena aadika sama e, me aanasan egu e dhiiti sonok bhis Yezu Klisto, bhis esyee e Yezu Klisto e melaaba.

³ Dum ne tep tak é me zye pe daa len, ne mesila djas é pwak ne bwoo.

⁴ Deenek, mekpa mam ne melyo mam nabe é ààbe esimza bam emet, étep bi needu etep bam. Aàbe, ye nabe é mebwala me Sisim na Dee e nadi elyaal popoopwon esa ee me nadi elii e.

⁵ E di'enek, edum e konj e len ne Zeeb ààbela esuk to etsonj e bot e bəs, ye bela esuk e to mebwala e Zeeb.

Etsonj e Zeeb

⁶ Me ne gu náá, melyo me ekeletye di náá be eeze-woozal to edum e konj ne Zeeb e, melyo me etsonj. Aàkabe etsonj e bəs'ak, ààkobe-beak yii beghej e di ekək kə bəs'ak e. Etsonj e bəs'ak é eghwyil mebwala me di náá, ye aadi é diib dhiiti dwoo e.

⁷ Aàbe, me goola wak e etsonj Zeeb nadi syela e, yii bot nadi ààgu e. Zeeb naazekoobal etsonj tak esok ne bhwak ne kusel, étep mena needika to duma ye.

⁸ Ye tok ne dhiiti beghej é di ekək kə bəs'ak o, di egu etsonj binek. Tin, ye epedi edi egu ye o, pe be nabe é ààbem Ghej, mot di ne duma o é melaaba.

⁹ Tin, dáa ekwyala di el ee e:

«Sa di náá, mot dinaa ààpaabee,

ààkogwak-gwakak e,

sa di náá, mot dinaa ààpaasimza e,

Zeeb nakoobal ye é étep bot e di ekwyel nye o.»

¹⁰ Ghuna, ye é ne biso e, sa Zeeb nazelyaal é ze Sisim e. Tin, Sisim na Dee é ne ghwyil esəs mepek me Zeeb djas, dso ne yii di to so e.

¹¹ Ye kab e mot o, eze di egu egeka e lyem e mot, ye di ààbe sisim mot nyey nye emet o. Ye é tyee wat ne

Zeeb, εze di egu egeka e Zeeb, ye di ààβε Sisim Zeeb nyey nyε emet ɔ.

¹² E di'enek, mena nabe é ààbelaka sisim bot ε bɔs. Tin, mena nabelaka é Sisim di edus pe daa Zeeb ε, etee náá, mena neegu mekee me Zeeb nazedje mena e toto ε.

¹³ Tin, mena ààlyoka bot ne etson bot ε bɔs, mena lyoka bot ε ne etson Sisim Zeeb di elyaal mena ε. Ye é deenek ε, mena di ekaada etseetse e Sisim ne bot ε di ne Sisim tak ɔ.

¹⁴ Tin, mot di ebun ne metselal me ɔ, tok ne ghwyil emyaal etseetse e Sisim Zeeb di elyaal ε. E di'enek, etseetse e Sisim Zeeb pe daa yenɔk mot é dhatyee melyet. Nyε aanabelá etson etiibal ε ye, etee náá, ye é ne Sisim Zeeb ε, mot ε ne ghwyil etiibal etep e Zeeb.

¹⁵ Tin, mot di ne Sisim Zeeb é ne ghwyil etiibal etep djas, saabegɔs kadi é mot tok ne ghwyil egek egu sa nyε di elεε.

¹⁶ Tin, ekwyala lee ε náá:

«Eze di egu esimza e Gheη?

Eze di ne ghwyil edje nyε melyo?»

Tin, menabelka, menaka é ne esiiza e Klisto.

3

Keletye é mot-mesa ε Klisto

¹ Tin, ne tseetse, bɔn nyεeg bam, é gheη me di pe daa len ε, me nabe é ààlii ne nen dáa me di elii ne bot ε di ne Sisim e Zeeb ε. Ye nabe é me eelii ne nen dáa bot ε bɔs, bot ε dinaa be é etɔlɔ tɔ edum ε kon ne Klisto ɔ.

² Eghēη tak, me nadee bin ε medii me mebel. Me nabe é ààβε aadee bin ne edee na lyel-lyel etee náá,

bi tok ne ghwyil enyaab edee na lyel-lyel. Bela náá, nenak yak, bi dinaa ààbe aabela ghwyil tak,

³ etee náá, bi dinaa ne mefulu me bot e bós. Bi dinaa ne zok ne mewo pak'en! Esese binek djas ààlyaal tin náá, bi é ne mefulu me bot e bós e? Yenek djas lyaal náá, bi ke é to ekwosak epuud, dáa tyee bon etolo to edum e kon ne Klisto.

⁴ E sok mot ngot pak'en di eke náá: «Mam é mot e Pol!» Dhiiti náá: «Mam é mot e Apolos o!» Bi ààbee náá, bi sa tin e, dáa bot e bós'ak e?

⁵ E di'enek, Apolos é ze? Pol é ze? Bisó djas é bot e mesa e Zeeb, bi dan e é ze yis etee náá, bi needum kon ne Zeeb. Tin, mot ne mot sa e mesa me Ghen nadje nye é.

⁶ Mam nabe é bhek to bós, Apolos kaso é medii. E di'enek, Zeeb é di esa náá bhek wyee.

⁷ Deenek, mot di ebe bhek o, ne mot di eso medii ko bhek o be àaval dhiiti sonok. Ye é Zeeb mot di esa náá, bhek wyee o, di eval.

⁸ E di'enek, mot di ebe bhek o, ne mot di eso medii ko bhek o, be é djala. Tin, Zeeb aadje mot ne mot ye efute e mesa.

⁹ Deenek, bisó belyoel e bot e mesa e Zeeb. Da biyo kadi é, pyeeb e Zeeb.

Zeege yebó djas e di esa ndjaa Zeeb.

¹⁰ E di'enek, dáa ekee e Zeeb nadjeaa me e, me eesum ghus zumal ndjaa dáa tete sumel mendjaa. Nenak yak, dhiiti mot eesum pe ko pap meken e zumal ndjaa tak. Tin, mot ne mot ekobaka ne tyee nye di esum e.

¹¹ Etee náá, epap meken e zumal mendjaa tak naazesumel: ye é Yezu Klisto. E di'enek, dhiiti mot tok ghwyil ebaakan dhiiti ghus zumal sis.

¹² Tin, kə epap məken e zumal mendjaa tak, bədhiiti bot é nɛ ghwyil sum yəbɔ nɛ lɔɔad, nɛ gwooz di esa ɛ nɛ yɛ epata ɛ, nɛ məkok mɛ metanj. Yɛ kabɛ bədhiiti bot ɔ, bɛ é nɛ ghwyil sum nɛ ele, nɛ eka nɛghu nɛ mɛbo.

¹³ Tin, dwoɔ epée, məsa mɛ mot nɛ mot aanyen popoopwon. Etɛɛ náá, dwoɔ lɛɛg aadi é nɛ boo du, tin, du tak ɛ waalyaal kwaambi məsa mɛ mot nɛ mot nasa ɛ.

¹⁴ Ndjaa mot ɛdikaa, da yɛ ɛpyet nɛ mɛgoo mɛ du ɔɔ, tin, mot tak aabela efute e məsa mɛ.

¹⁵ Tin, ndjaa mot ɛdikaa, da yɛ ɛbik nɛ mɛgoo mɛ du ɔɔ, mot yenɔk aanàbela efute e məsa mɛ. E di'enek, tsik'ɛ aadi é dáa mot pekaa tɔ ngel du ɛ.

¹⁶ Deenek, bi nɛ gu ɛnyɔɛpe náá, bi é ndjaa Zɛɛb, tin, Sisim Zɛɛb é tɔ lin.

¹⁷ E di'enek, mot ɛ bwak ndjaa Zɛɛb ɔɔ, Zɛɛb aagó nyɛ. Etɛɛ náá, ndjaa Zɛɛb ɛ Dɛɛ, zɛɛga biyɔ djas é di ndjaa tak.

Tɛtɛ etson

¹⁸ Tin, sa mot ààkɔɔ nyel'ɛ. Mot ngɔt tɔ len di é di nɛ egeka náá, nyɛ é tyee tson mot é mis mɛ bot ɛ bɔs'ak ɔɔ, yɛ goka é nyɛ di mot mɛlyet é mis mɔɔ, ɛtɛp nyɛ neebela tɛtɛ etson di edus pɛ daa Zɛɛb ɛ.

¹⁹ Etɛɛ náá, etson e bot ɛ bɔs é dhatyee mɛlyet é mis mɛ Zɛɛb. Tin, ekwyala lɛɛ ɛ náá: «Zɛɛb met betson ɛ bot ɛ tɔ etsal bɔɔ ɛmet.»

²⁰ Deenek, ekwyala baalɛɛ ɛ náá: «Ghɛn nɛ gu esimza e betson ɛ bot, nyɛ nɛ gu náá, yɛ ààval dhiiti sonok*.»

* 3:20 v. 19: Zɔb 5.13 v. 20: Mɛd 94.11.

²¹ Tin, ye ààgoka náá, mot ghεε nyel kɔ esu ε bot ε epuud. Etεε náá, djas ε yibɔ:

²² ye nakoozodi Pɔl, Apolɔs, Pyεed, nεghu bh-wak, tsik nεghu εsyee, εwala bot di'ak nεghu yii di zye'enek, djas ε yibɔ.

²³ Tin, bi é bot ε Klisto, Klisto kadi é mot Zεeb.

4

Bot ε lwoma ε Klisto

¹ Bot goka é nε ebee bis ε, dáa bot ε mesa ε Klisto. Bis é endɔmbε nazenεegaa, étεp εgoola etsεetsε Zεeb nadi syela ε.

² Zoka nε sa di ewaabaane ndɔmbε é náá, nyε di sosoob.

³ Yε kabε mam ɔɔ, ye nakoozodi náá, biyɔ ε di epée mε, nεghu mε péeaa ε sok bhwoob ε bεtetεp, lyem'am aabem ba nε dhiiti sonok. Ye é tsεetsε náá, mε tok nε ghwyil epée nyel'am mam emet.

⁴ Deenek, mε àabem ba nε dhiiti sonok. Tin, ye ààkwyel elεε náá, mε ààpasa dhiiti mbee sonok di nε ghwyil εdje mε ndje ε. Ye é Ghεη é di tetεp'am.

⁵ Dum nε tεp tak ε di náá, sa bi ààpée mot εsok nε εwala ε Ghεη nε ekum. Tin, gwaalka Ghεη pookotuula, etεε náá, nyε aazεwyisal tɔ gwyε etεp djas nadi tɔ ghooghom ε, nyε aazεlyaal embee esimza di tɔ ebhum elyem bot ε. E di'enek, Zεeb aaduwal mot nε mot ε dum nε mesa mε nyε sa ε.

⁶ Bɔn nyεεg, etεp mε lεε wak ε, mε nɔη ε geka nε etεp bis nε Apolɔs, étεp bi neetiibal εsuk ε mekpa mak. Dhiiti kana di eke náá: «Mot goka é nε esa ε, sa ekwyala di elεε ε.» E di'enek, sa dhiiti mot pak'en ààdi nε εghεεa nyel, étεp ekεm nwyak mot da bhina nwyak mot.

⁷ Tin, étep yé wə di ebun náá, wə eedhaa bəə bəə bəə? Esa djas wə di nɛ ye é, ye tok Zɛɛb nadje wə? Dáa di deenek ɛ, «haa» étep yé wə di nɛ ɛghɛɛa nyel ɛkɛɛ wə nabe é ààdjɛaa wə djɛak?

⁸ Nenak yak, bi eezebela esa djas elyem bin nadi ekwyl ɛ, bi moo é bot ɛ mɛvu. Deenek, bi moo é edi bɛmɛkoozi, bela náá, bisə tok edi bɛmɛkoozi. Tin, nɛ tsɛtɛ mɛ kwyl ɛ náá, bi di bɛmɛkoozi, etɛɛ náá, bisə pe needi bɛmɛkoozi dáa biyɔ.

⁹ Deenek, mɛ bee ɛkɛɛ náá, Zɛɛb naanɛɛg bisə bot ɛ lwoma edi mɛsik. E mis mɛ bot, bis é dáa bot ɛ zenɛɛgaa kuku ɛbwak étep ɛgóaa ɔ. Mɛ ke deenek ɛ etɛɛ náá, bhwak djas moo é gwyɛ nɛ mis kə les, étep ɛbee sa aasaɛl nɛ nes ɛ. Ye tok bot nɛ bot, ye é dəə nɛ efofop.

¹⁰ Bisə é bot ɛ mɛlyet kə ɛsu ɛ Klisto. Deenek, biyɔ kadi é bɛtson ɛ bot tə ɛgwakel nɛ Klisto. Bela náá, bot bee é náá, bisə é bɛtyaabel. Tin, biyɔ bi ke é náá, bi é bot ɛ di nɛ ghwyil ɔ. E di'enek, bisə ɛpebhinaa, biyɔ kadi é edjɛaa duu!

¹¹ Kum ɛwala ɛlak nenak, bis ɛpezuk nɛ za, bis ɛpegwyɛ nɛ gwyɛs mɛdii, nɛ pwom ekaad. Deenek, bis ɛpebiaa. Bis ààdi edi wat, bis é ghooghon ɛbat-bat.

¹² Bis ɛpesa mɛsa mɛ na lyel-lyel, étep bis neebela sa dek. E sok bɛ di elee bis ɛ, bis nɛ djaala étep'ə, é sok bɛ di etiig bis ɛ, bis nɛ maad.

¹³ Tin, é sok bot di elii ɛbiyɔɛpe nɛ nis ɛ, bis yala bɛ é nɛ mɛtela djas. Deenek, bɛ kabee bis mos kə ɛkə ɛ bəɛ ɛ, dáa ɛkwyiid nɛghu dáa bot ɛ mezuk dəə nɛ dwoɔ pan mos.

Pəl ɛpelii nɛ bən bɛ nyɛ dyeebakwyl ɔ

14 Me ààpakwyal bin mekana mak étep edje bin syen. Me kwyal bin mekana mak ε, étep edul ε bin melo, dáa bòn bam me di ekwyel dhaa tyε o.

15 Etep bi neegu náá, bi nakoozodi ne bedjededel bemil kam (10 000) to tsik bi di ne ye ne Klisto ε, bi aazodi é ne seeg ngot. Eteε náá, é gheη me nazegoola bin Mbεε Bhaadal é sok meken ε, mam é nakadi seeg'en to tsik bi di ne ye ne Yezu Klisto ε.

16 Deenek, me epedjaala ne nen, banaka mesa me me di esa ε.

17 E di tak ε, me dhis bin Timote mon'am me di ekwyel o, nyey mot di sosoob to edum kon ne Gheη o. Nyey é kwaaleε bin metin me di edjed me to tsik bis ne Yezu Klisto ε, ne dáa me di elyo é edi djas to ezεga mendjaa me mendjaala ε.

18 Bedhiiti bot pak'en naazewa ebet náá, me tok ne ghwyil εbaazyε zεbee bin.

19 Tin, Gheη ekwyel o, ye kalik é batsa me zye pe yibo. Eghen me aazyε, mesa mam aanàsik egwak-gwakak sa me bot ε mebet binok di elii ε. Ye goka é me gu doo ne ghwyil mebwala me be di esa mesa mo ne ye é.

20 Eteε náá, eyon ε Zεeb tok elen e nuub toto, tin, ye é etep mebwala.

21 Bi kwyel dáa? Bi kwyel ε náá, me zye pe daa lin ne ghwyε «hoo» me zye ne mbεε lyem to kwyel, ne metela djas?

5

Mbee mefulu to zεga bot ε mendjaala

1 Ye epegek é edi djas náá, ye é ne mezo pak'en. Mbi mezo me di náá, bot ε di àadum kon ne Zεeb

o, ààsa ε. Tin, ye epegek náá, mot ngot pak'en epewyis emwaaaz ne mwaa seeg!

² Tin, bi epekel ebet ko tak! E di waanyo náá, bi di ne ebuk to elyem da bi é eso mot sa kwaambi yenek mbee esesee pak'en o.

³ Ye kabe mam o, to epuud, me é etsetape ne nen, to sisim, menaka é edi wat. Tin ne din ε Yezu Klisto, me eezepée mot sa kwaambi yenek tep o, ekee menaka é sama.

⁴ Eghen bi di eseeega ne din ε Yezu Ghen'enaka ε, da mebwala me edi to lin ε, é di'enek, sisim yam aadi é sama ne nen pe.

⁵ Ye goka é náá, bi dje mot'enok é membo me Satan. Etee náá, tsik epuud be neegwyε, da sisim ye ebela tsik dwo Ghen aabula ε.

⁶ Bi àagoka ne esa ebet! Ye é ne dhiiti kana wat di elee náá: «Ba mon leviid batsa ne sa náá, tsim faalin djas ghamta*.»

⁷ Tin, diska syem to len, pu leviid na mwa etee náá, bi needi bot ε na dεε. Deenek, bi kadi é dāa tsim faalin na bes di àabe ne leviid ε. Bi moo é bot ε na dεε, etee náá, Klisto nazegwyε é étep'en. Nyey é di mon bhata nakaa é ebyon ε Pak.

⁸ Deenek, djhoobolka ebyon elenaka àabe ne emapa nasaal ne leviid namwa e esyem, ne mbee lyem ε. Tin, djhoobolka ebyon ε tak ne emapa di àabe ne leviid yenek ε, emapa e dεε, emapa e etsεtse.

⁹ To dhiiti mekana me me nakwyal bin ε, ye nabe é me elee nen náá, sa mot àabeaa eso ne bot ε mezo.

* **5:6** Pol kwyl é lyaal wak náá, esyem e mot ngot ε ne ghwyil epul bot djas to zεega mendjaala, dāa pu leviid di eghamta tsim faalin djas ε

¹⁰ Deenek, ye ààkwyel elyaal náá, me nalii é ne bot djas di tɔ mbee esesɛɛ ɔ, bot ε mɛzɔ, bot ε ndɔɔzɔ, bot ε djii, bot ε di eduwal benaghise ɔ. Ye é pe be deenek ɔ, pe bi zokadus ε kɔ bɔs.

¹¹ Me kwyel ε elɛɛ bin náá, ye é be náá, ye mot di edjóoaa keletye da nye ebaadi mot mbee tsik, bi é kobaka ne ne. Mot tak é ne ghwyil edi: Mot mɛzɔ, mot ndɔɔzɔ, mot di eduwal bɔn beZɛb ɔ, mot etsal, mot elangi neghu mot djii. Sa bi ààde edee edi wat ne mbi yenɔk mot.

¹² Ye kabɛ náá, mam é di epée bot ε di ààdum kon ne Klisto ɔ? «Hoo.» Ye é biyɔ é di egoka ne epée bot ε bi ne be nɔɔ di tɔ zɛɛga ndjaa mendjaala me wat ɔ.

¹³ Ye é Zɛb nyey emet ε kwaapée bot ε di ààdum kon ne Klisto ɔ. Dáa di náá, ekwyala lɛɛ ε náá: «Sɔka bembee ε bot pak'en.»

6

Etaɲal pak ekeletye

¹ E sok mot ngɔt pak'en di ne tɛp ne mɔn nyɛɛg ε, «haa» étɛp yé nye kɛsaa bɛtɛtɛp di ààgu Zɛb ɔ? Ye àànyɔ deenek. Ye goka é náá, nye kɛlɛɛ tɛp tak pe daa bot ε di bot ε Zɛb ɔ.

² Bi ààgu náá, ye é bɔn ε Zɛb ε kwaapée bot ε bɔs e? Ye é be náá, biyɔ é kwaapée bot ε bɔs ɔɔ, «haa» étɛp yé bi di ekat epée ba bɔn etɛp?

³ Ye é be náá, mena aaboopéeɛka efofop ɔɔ, «haa» mena aadi ààkwak epée bɔn etɛp di kɔ eko ε bɔs dáa?

⁴ Tin, é ghen bi di ne mbi bɔn mɛtap deenek pak'en ε, bi dyeebató é kɛsaa bɛtɛtɛp di ààgu Zɛb ɔ.

⁵ Me ke é náá, ye ààsa bin syen e? Tson mot ngot tok pak'en di ne ghwyil epée tep di pak bi ne mən e nyooog e?

⁶ «Haa» étep yé mot di kepit mən nyεeg sok bh-woob betetep di àagu ne Zεeb?

⁷ Deenek, é sok bi di ne bən metap pak'en ε, ye epelyaal náá, bi é ne ndje. Tin, mot é sa wə εbiyo ɔ, neghu edjii esa e bɔ ɔ, wə goka é ne εmaad.

⁸ Ghuna biyo bemet ne sa etep e bot di ààbe bot ε epiki é mis me Zεeb ε! Biyo ε di edjii esa e bɔɔ besɔ bin. Tin, guka náá, bi eesa deenek ε ne bən nyεeg bin!

⁹ Bi àagu náá, bot ε di àadi bot ε epiki ɔ, be aanàkwani tɔ eyon ε Zεeb e? Nàkɔka mənysel men, guka náá: bot ε mezɔ, bot ε di eduwal benaghise, bot ε di esa εzɔ, bot ε di edi meba ne besɔ bɔɔ botom ɔ,

¹⁰ bot ε djii, bot ε ndɔɔzɔ, bot ε elangi, bot ε melee neghu bot ε mbee mepek, be aanàbela di tɔ eyon ε Zεeb.

¹¹ Eghen sok, bedhiiti bot pak'en nadi esa mbee metep menek. Tin, bi naazedisaa edhuud, bi naazesééaa, da neεgaa engwoob étep mesa ε Zεeb. Ye naazesá náá, bi di bot ε epiki é mis me Zεeb ne din ε Ghen Yezu Klisto kɔ εsu ε Sisim Zεeb'enaka.

Nyel mot ε ndjaa Sisim

¹² Bedhiiti bot pak'en gek ε náá: «Me é ne ghwyil esa sa djas lyem'am di ekwyel ε.» Ye é tsεetse, me ne ghwyil esa sa lyem'am di ekwyel. Tin, esa binek djas tok ne metan é mis mam. E di'enek, me tok ne ghwyil ebet náá, me di kwom dhiiti sonok.

¹³ Dhiiti kana baake ε náá: «Edee é étep mɔ, mɔ é étep edee.» Tsεetse, tin dhiiti dwoɔ Zεeb aagó esa

binek djas eba. Deenek, Zeeb nabe é ààsa nyel mot éteṗ mezo, nyel mot nasael ε éteṗ Gheṇ, Gheṇ é di ebaal nyel mot.

¹⁴ Dáa Zeeb nagomal Gheṇ bhis esyee ε, nyε pe é waagomal mena tō esyee, ne ghwyil mebwala me.

¹⁵ Bi ààgu náá, menyel men ε esum e nyel ε Klisto? Me é ne ghwyil nōo sum nyel ε Klisto éteṗ kesa náá, ye di sum nyel ε moma mezo? Aabe, ye tok deenek!

¹⁶ Bi ààgu náá, mot di esεga goṇ ne moma mezo o, be ne ne moo é nyel ngot e? Ye é dáa ye di kwyala tō mekana me Zeeb ε: «Be ne ne aakadi é mot ngot.»

¹⁷ Tin, mot di tō egwakel ne Gheṇ o, nyε moo é mot ngot be ne ne tō Sisim.

¹⁸ Deenek, kyeeka mezo, etee náá, syem e mezo, mot sa ye é ne nyel'ε emet. Ye kabε bedhiiti mesyem o, ye sael etsetape ne nyel.

¹⁹ Bi ààgu náá, menyel men ε ndjaa Sisim na Dee ε? Sisim di tō len ε, Zeeb nyey emet nadjε bin Sisim tak. Dáa di náá, bi moo é bot ε Zeeb, menyel men tokape yebō emet.

²⁰ Zeeb naazebōm bin ne boo metan. Tin, bi goka é ne edje Zeeb duu ne menyel'en dáa ye di egoka ε.

7

Pól epebōza mekya dum ne etep eba

¹ Nenak, me moo bōza bin dum ne mekya bi nadjī me tō mekana me bi nadhis me ye é. Me lee bin ε náá, enyo náá, motom di àabe ne moma.

² Tin, éteṗ ekaab ε mezo: ye goka é náá, botom djas di ne yōbō boa, da boa djas pe edi ne yōbō botom.

³ Motom goka é nε esa myel esa djas di egoka nε esael tɔ ebá ε. Ye é tyee wat nε moma, nyey pe baagoka ε nε esa nε ngom esa djas di egoka nε esael tɔ ebá ε.

⁴ Tin, moma tok ghwyil edjεed nyel'ε dāa nyε di ekwos ε, etεε nāá, nyel'ε é yii ngom. Ye é tyee wat nε motom, nyε tok nε ghwyil edjεed nyel'ε dāa nyε di ekwos ε, etεε nāá, nyel'ε é yii myel.

⁵ Sa mot àànyim sɔ nyel, ye di ààbε nāá, bi gwakel ε étep ba mɔɔ ewala batsa kɔ esu ε mendjaala ɔɔ. Da bhii tak, bi ebula enyɔpe tɔ eba ε len. Ye di ààsael deenek ɔɔ, bi aanàbaabela ghwyil εmaad, egwyes epuud. Deenek, Satan é nε ghwyil ekwyesal bin tɔ mɛbhowal.

⁶ Sa mε di elεε bin'aak, ye tok nāá, mε besal bin ε beselak, mε lεε bin ε nāá, bi esa deenek ɔɔ, ye aadi é enyɔpe.

⁷ Ye é epedi é di yam ekwosak ɔɔ, pe bot djas é bekɔ dāa mam. Tin, Zεeb naadjε mot nε mot ye ekεε, bak bot nε yak ekεε, bedhiiti bot nε yak ekεε.

⁸ Gwakeka sa mε di elεε nε bekɔ ε bot, nε bekus ε boa ε, mε lεε bin ε nāá, enyɔ nāá, mot di kɔ dāa mam.

⁹ Tin, bi é di ààmaad εdi bekɔ ε bot ɔɔ, bi goka é nε ebá. Enyɔ nāá, mot ba, ààkabε nāá, nyε zuk nε egwyes ebá.

¹⁰ Ye kabε bot ε zebaaɔ, mε epedjε etinj elak, etinj ε tak tok yam, ye é yii Ghεj: ye é nāá, sa moma ààbeka nε ngom.

¹¹ Tin, ye bε nāá, moma eebo ebá pak bε nε ngom ɔɔ, sa nyε ààbaani e dhiiti ebá. Ye di ààbε deenek ɔɔ, nyε koobal ebá pak bε nε ngom. Tin, sa motom ààbo ebá pak bε nε myel.

¹² Gwakeka sa me di elee ne bedhiiti bot e, ye tok Ghen di elii, ye e mam. Me lee e naa: ye be naa keletye eeba moma di aadi keletye o, da moma e kwyel naa, be gheedi ne eba o, sa motom aabo eba pak be ne ne.

¹³ Ye e tyee wat ne moma di keletye o. Ny e di ne motom di naa, ny e tok keletye o, da motom e kwyel naa, be gheedi ne eba o, sa moma aabo eba pak be ne ne.

¹⁴ Etee naa, motom di aadi keletye o, ny e e ne ghwyil e di mot e dee, ko esu egwakel ny e di ne ye ne myel, mot di keletye o. Ye e tyee wat ne moma di aadi keletye o, ny e e ne ghwyil e di mot e dee, ko esu egwakel ny e di ne ye ne ngom, mot di keletye o. Ye di aadi deenek o, bon boo aakwaadi bot e dee, ghuna, be e bot e e dee e mis me Zeeb.

¹⁵ E di'enek, mot di aadi keletye o, ny e e ne ghwyil ebo eba. Ye nakozoodi moma neghu motom. E di'enek, moma neghu motom tok to bhel eki eba, etee naa, Zeeb nadjoo bin e etep bi needi to egwyem.

¹⁶ Tin, way moma di keletye o, wo ne gu neghu wo kwaatsik ngom'o? Neghu way motom di keletye o, wo ne gu neghu wo kwaatsik mwalo?

Eke daa Zeeb di ekwyel e

¹⁷ Mot ne mot goka e ny e gheeke daa Ghen nadj e ny e eke e. Mot ne mot goka e ne eke e daa ny e nadi e sok Zeeb nadjoo ny e e. Yenek e etin e me di edje to ezeega mendjaa me mendjaala djas e.

¹⁸ Tin, ye be naa, mot naani beka e ghen Zeeb nadjoo ny e o, ny e di deenek. Ye kabe naa, e ghen Zeeb nadjoo ny e e, ny e nabe e aani beka o, sa ny e aani beka.

¹⁹ Eni beka neghu ààni beka ààval é mis me Zεεb. Sa di eval ε, ye é elooba ne etsi be.

²⁰ Beta náá, mot ne mot zoodi dáa Zεεb nadjóo nye é.

²¹ E sok Zεεb nadjóo wɔ ε, wɔ nabe é wɔ dinaa kwom, ààbe deenek e? Nàbem ba, wɔ bela ze di esa náá, wɔ di peka ɔɔ, wɔ goka é ne edu ye.

²² Eteε náá, kwom mot Gheη nazedjóo ɔ, Gheη eezetó nye éteε mesa me. Ye é éteε tak ε di náá, nye moo é peka éteε esa mesa me. Tin, mot nadi peka ɔ, moo é kwom ε Klisto.

²³ Zεεb nabɔm bin é ne boo metan, éteε bi needi bot be. E di'enek, nàsaaka náá, bi di ekwom e bot ε bɔs.

²⁴ Beta náá, mot ne mot di sok bhwoob Zεεb, dáa nye nadi é gheη Zεεb nadjóo nye é.

Eteε di dum ne beko ε bot ne bekus

²⁵ Dum ne mesyes me boa dinaa beko ɔ, me tok ne etin ε Gheη wat ee me aadje be ε. Tin, sa me di elii wak ε ye é ekwosak ε lam, mam mot di náá, Gheη eezegek me ghon, bot moo mos é ne ebwaalel ne nam.

²⁶ Gwakeka sa me di egek ko esu ε mezuk me bot di ebee'aak, mot ne mot goka é ne edi dáa nye di ε.

²⁷ Wɔ é ne moma? Nàsa náá wɔ beka ne ne. Wɔ é ko? Tin, nàdji moma emwaaz.

²⁸ Tin, ye be náá wɔ eebe ɔɔ, wɔ ààpasyem. Ye é náá, esyes ε moma eebe ɔɔ, nye ààpasyem. Deenek, bot ε di ebá ɔ, be waaboma ne mezuk tɔ mendjaa me meba mɔɔ. Tin, me kwyel é edis bin tɔ mezuk menek.

²⁹ Gwakeka sa me di ekwyel elεε bin ε, bɔn nyεεg bam yii boa ne botom: bot kalikeka é ne ba mɔn

εwala. Kana nenak, bot ε di náá, be ezebeba ο, be goka é ne εwa zii tō esa mesa me Zεεb dāa bekō ε bot.

³⁰ Bot ε di edje ο, be sa εκεε náá, be ààdje. Bot ε di emyaala ο, be sa εκεε náá, be ààmyaala. Bot ε di ebom esonok ο, be sa εκεε be sa εκεε náá, be ààpabom sonok.

³¹ Bot ε di emyaala ne mevυ me bōs ο, be sa εκεε náá, be ààmyaala ne γε. Etεε náá, bōs'ak dāa di'ak aanàbaabōya kedhaa.

³² Dum ne tεp tak ε me di ekwyel náá, bi di pεka tō etεp bin djas. Mot di náá, nye ààpaba ο, nye ne ghwyil εwa lyem'ε djas tō mesa ε Gheη. Nye san ε náá, Gheη myaala ne ne.

³³ E di'enek, mot di náá, nye ezebeba ο, mesa me aadi é esaa náá, myel di tō neemyaala.

³⁴ Tin, ye é etεp binek ebá ε nye di ne γε tō lyem. Ye é tyee wat ne moma di tō ebá ο, nye wa lyem tō etεp e bōs ε, étεp ngom neemyaala. Kus moma neghu esyes ε moma dinaa ààpaba ο, nye wa lyem tō etεp e Gheη ε. Nye kwyel ε náá, nye needi negaa engwoob étεp nye neesa mesa ε Gheη. Nye kwyel ε nye eesa mesa me ne lyem wat.

³⁵ Me lii deenek ε, étεp menyō men, ye tok étεp εwa bin tō laab. Tin, me kwyel é náá, bi sa sa di enyōepe ε étεp'en, da bi ε di tō egwakel ne Gheη ne lyem wat.

³⁶ Ye be náá, mōn ngbaaz εpebee náá, nye é ne ghwyil esa sa di àànyō pak be ne ghōod étεp náá, nye tokape ne ghwyil εmaad egwyes be ο. Nye bee náá, be é ne ghwyil bael ο, be bael dāa be di ekwos ε. Deenek, be ààpasyem.

³⁷ Ye be náá ngbaaz eebee náá, nye é ne ghwyil εmaad egwyes nyel étεp edi kō, ààbe náá mot

ebesal nye ɔɔ. Nye eesa enyɔɔpe.

³⁸ Tin, mot aaba ghɔɔd'ɛ, nye eesa enyɔɔpe. Mot aadi àaba ghɔɔd'ɛ ɔ, nye eeabaasa enyɔɔpe dhaa tyɛ.

³⁹ Moma ebá goka ne edi si bhel etsi ebá, é ghen ngom dinaa ne tsik ɛ. Tin, ye be náá ngom eegwyɛ ɔɔ, nye é ne ghwyil ekaba mot lyem'ɛ di ekwyɛl ɔ. Deenek, ye goka é náá, motom tak di mot di edum kon ne Ghen ɔ.

⁴⁰ E yam beea, me bee ɛ náá, nye lik kus ɔɔ, ye é enyɔɔpe. Deenek, mam pe é ne Sisim Zɛɛb.

8

Bɛtit ɛ di ekaa benaghise ebuwa ɛ

¹ Djhooliika dum ne etɛp bɛtit ɛ bot di eka benaghise ebuwa ɛ. Ne tɛɛtɛ, mena dyeebakaka ɛ náá: «Menaka é bot ɛ mɛtselal.» Tin, mɛtselal me tak ɛ ne ghwyil esa náá, mena dika ne eghɛɛ nyel. Ghuna, tɛtɛ kwyɛl àasa deenek. Tɛtɛ kwyɛl san é náá, mena dika tɔ ɛgwakel tɔ zɛɛga.

² Mot di egek náá, nye ne gu sonok ɔ, mot'enɔk goka é nye gu náá, nye dinaa kuku ɛdjek.

³ Tin, mot di ekwyɛl Zɛɛb ɔ, Zɛɛb ne gu nye.

⁴ Deenek, mena é ne ghwyil ɛ deka bɛtit ɛ di ekaa benaghise ebuwa ɛ? Mena ne guka náá, naghise tok dhiiti sonok kɔ eko ɛ bɔs, mena ne ebaaguka náá, Zɛɛb é ngɔt.

⁵ Ne tɛɛtɛ, ye é ne bɛdhiiti esisim di tɔ gwoo nɛghu kɔ eko ɛ bɔs di ɛdjoo bɛzɛɛb ɛ. Deenek, ye kwyɛl é lɛɛ náá, ye é bɛtɛ ne «bɛzɛɛb» ne bɛtɛ ne «bɛghɛɲ.»

⁶ Ye kabɛ menabelka ɔ, mena ne guka náá, Zɛɛb é ngɔt, nyey é di Sɛɛg'enaka, mot nakus esonok djas

o, ko esu e le e bot di ne tsik. Ghenj e ngot, ye e Yezu Klisto, nyey mot di naa, esonok djas nakusaa e ko esu e le o, nye e di esa naa, mena dika ne tsik.

⁷ Tin, ye tok bot djas di egu etsets e bak. Ete naa, bedhiiti bot e nadi be dinaa ekwyel benaghise o, e ghenj be di ede betit e di ekaa benaghise ebuwa e, egeka bo e naa, be epeduwal benaghise. Be dyeebake e naa, be eesa etep ebiyo.

⁸ Tin, ye tok edee mena di edeka e di esa naa, mena kunaaka ne Zeeb, de neghu aade, ye aanasa mena dika betete e bot neghu be mbee e bot.

⁹ Bi e ne ghwyil esa sa elyem bin di ekwyel e. Tin, bi e kobaka ne sa bi di esa e. Sa sa bi di esa e aakadi ebek e di esa naa, bot e di aapyet to edum e konj ne Zeeb o, ni to mesyem.

¹⁰ Ete naa, mot dinaa nye aapapyet to edum e konj ne Zeeb, nye ebee woy mot metselal ede to ndjaa mendjaala me benaghise o. Tin, wo aabee naa, wo epebesal nye besela sis naa nye de betit e di ekaa e buwa ne benaghise o?

¹¹ E di'enek, mon nyoog mot di nye dinaa aapanyo epyet to edum e konj ne Zeeb o, mot Klisto nagwy e etep' e o, nye waawo ze etsets e ko esu e lo.

¹² Bi e syem deenek ne bon nyeg bin o, da bi epul edum e konj e lo ne Zeeb, bo bot e di naa, be dinaa aabe aapyet e. Bi syem deenek e ne Klisto nyey emet.

¹³ Dum ne tep tak, ye be naa, sa me di ede e epekwyital edum e konj e mon nyaag'am o, me aanakabaade ye, ekaab naa, me ezekekwyital nye to mesyem.

Pɔlɛpetanjɔl dum nɛ lwomel'ɛ

¹ Mɛ tok wak pɛka? Mɛ tok wak mot lwoma? Mɛ nabɛ ààbee Ghɛŋ'enaka Yezu? Bi tok wak bot ɛ zedum koŋ nɛ Zɛɛb, dum nɛ mɛsa mam kɔ ɛsu ɛ Ghɛŋ e?

² Ye nakoozodi náá, bɛdhiiti bot ààbee náá, mɛ é mot lwoma. Tin, kɔ ɛsu ɛ len mɛ é mot lwoma. Dáa di náá, bi é tɔ ɛgwakel nɛ Ghɛŋ ɛ, ye é biyɔ é di elyaal nɛ tsɛɛtsɛ náá, mɛ é mot-lwoma ɛ Ghɛŋ.

³ Gwakeka dáa mɛ di ebɔɔza nɛ bot ɛ di elii ɛbiyɔɛpe nɛ nam ɛ.

⁴ Dáa bis di náá, bis é bot ɛ lwoma ɛ, bis é nɛ ghwyil ɛbela edee nɛ mɛnyok ɛ, kɔ ɛsu ɛ mɛsa mes.

⁵ Bis é nɛ ghwyil ɛ tɔ mɛdjoŋ nɛ bel bis di ekeletyɛ ɔ. Bɛdhiiti bot ɛ lwoma sa ɛ deenek, dɔɔ nɛ bɔn nyɛɛg ɛ Ghɛŋ, zɛnɔɔ Pyɛɛd.

⁶ Bi gek é náá, ye é bis nɛ Bhaalnabhas é zodi egoka nɛ esa mɛsa, ɛtɛp bis neebela sa dek e?

⁷ Tin, ɛzɛ di esa mɛsa mɛ esodja nɛ efute bɛ met? ɛzɛ di bɛ pyeeb vin da nyɛ é di ààɛ bhum tak? Ye é nwyaa mbi mbaalel mɛsaa di ààɛ mɛdii mɛ mɛbel e mɛsaa mɛ nyɛ di ebaal ɛ?

⁸ Tin, mɛkpa mam ààzobela ghwyil tɔ ɛtɛp ee bot ɛ bɔs di esa ɛ. Etɛɛ náá, etsi ɛ Moiiiz baazoke é deenek.

⁹ Ye é tsɛɛtsɛ, etsi lɛɛ é náá: «Wɔ tok nɛ ghwyil ɛdiyal nuub ngɔmbɛ, é sok nyɛ di enyal bhum ble ɛ.» Ye kwylɛl elyaal náá, Zɛɛb nɛ gek engɔmbɛ ghonj.

¹⁰ Nyɛ ààlii deenek tin kɔ ɛsu elena? Tsɛɛtsɛ, mɛkpa menek nakwyalaa ɛ ɛtɛp'ena. Ye goka é náá, mot di ebɛ see, nɛ mot di enyɔŋal ebhum ble ɔ, goka é bɛ bela efute mɛsa mɔɔ.

11 Bis naabe bhek Sisim tɔ len. Tin, bis é kanɔɔ ba bim mɛvu min ɔɔ, ye kabɛ é ɛbiyɔɛpe?

12 Ye é bɛ náá, bɛdhiiti bot é nɛ ghwyil ɛ dɛ mɛvu men ɔɔ, «haa» gwyata nɛ bisɔ, bis é nɛ gham nɛ ɛdɛ yɛ dhaa dhanja bɔɔ.

Bela náá, bis nabe é ààkwyɛl ɛsa deenek. Tin, bis naamaad elyem kɔ ɛtɛp djas, ɛtɛp bis ɛzɛkelu bɛdhiiti bot ɛgwak Mbɛɛ Bhaadal ɛ Klisto.

13 Bi nɛ gu ɛnyɔɛpe náá, bot ɛ di ɛsa mɛsa tɔ kok Ndjaa-ebuwa ɔ, edee bɔɔ goka nɛ ɛdus é tɔ kok Ndjaa-ebuwa ɛɛ bɛ di ɛsa mɛsa ɛ. Ye kabɛ bot ɛ di eka ebuwa kɔ mɛsa ebuwa ɔ, edee bɔɔ zodus é tɔ ebuwa binek.

14 Ye é tyee wat nɛ bot ɛ di egoola Mbɛɛ Bhaadal ɔ, Ghɛɲ naazeloolɛɛ náá, bɔɔ pɛ aazobela edee ɛ, nɛ Mbɛɛ Bhaadal bɛ di egoola ɛ.

15 Ye kabɛ mam ɔ, mɛ ààwaab ɛsa binek, tin, mɛ ààpakwyal bin mɛkana mak ɛtɛp ɛwaab ɛ bin dhiiti sonok. Deenek, edi di náá, mot zɛnɔɔ duu mɛ di nɛ ye é, ye goka é mɛ gwyɛ deenek.

16 Mɛ tok nɛ ghwyil ɛghɛɛ nyel kɔ ɛsu ɛ egoola Mbɛɛ Bhaadal, ɛtɛɛ náá, ye é nɛ nam ɛ bhɛl náá, mɛ mɛsa mɛ tak. «Haa» kpaa-ghon nɛ nam mɛ di ààgoola Mbɛɛ Bhaadal ɔɔ.

17 Ye ɛpedi é di náá, ye é mam ɛmet ɛ nasɛɛ mɛsa mɛ tak ɔɔ, pɛ mɛ goka é nɛ ɛbela efute. Dáa di náá, mɛsa mɛ tak nadjɛaa mɛ ɛ nɛ bhɛl ɛ, é di'enek, mɛ zokasa ɛ mɛsa mɛ nadjɛaa mɛ ɛ.

18 E di'enek, efute bam aakadi tin ye? Efute bam é mɛmyaala mɛ mɛ di nɛ yɛ, é ghɛɲ mɛ di egoola Mbɛɛ Bhaadal ààwaab sonok nɛ mot ɛ. Mam àànɔɔ efute mot di egoka nɛ ɛbela bhis ɛgoola Mbɛɛ Bhaadal ɛ.

Egoola Mbεε Bhaadal

¹⁹ Bot ne gu náá, me é seɲele mot. Ye é tseɛtse, edi tak wat, me eemyaal edi kwom bot djas, éteɓ beɛ ne bot needu Klisto.

²⁰ E sok me di sama ne bot ε mbyak eYuda ε, me ke é dáa bɔɔ, éteɓ edul ε be é ze ε Klisto. E sok me di sama ne bot ε di elooba ne metiɲ ε Moiiɪz ε, me ke é dáa bɔɔ. Me dyeebasa deenек ε, éteɓ me needul be é ze ε Klisto, ye nakoozodi náá, me tok si bhel metiɲ ε Moiiɪz.

²¹ Eghen me di sama ne bot ε di ààbe bot ε mbyak eYuda ɔ, bot ε di ààlooba etsi ε Moiiɪz ɔ, me ke é dáa bɔɔ, éteɓ me needul be é ze ε Klisto. Deenек, ye ààkwyel elεε náá, me ààlooba ne etsi e Zεεb. Tin, me é si bhel etsi ε Klisto.

²² Ye kabε bot ε di ààpyet tɔ edum ekoɲ ne Zεεb ɔ, me zobaake é dáa bɔɔ, éteɓ edul ε be é ze ε Klisto. Deenек, ne mbi bot djas, me ne sa esa djas ee di egoka é, éteɓ me neetsik beɗhiiti bot.

²³ Me sa etεɓ binek djas etεε náá, bot neemyaal Mbεε Bhaadal. Etεε náá, dɔɔ ne mam pe me neebela yam ekeε tɔ mbεε esa ee Mbεε Bhaadal nakεk ε.

Edjek eke e ze ε Klisto

²⁴ Bi ne gu náá, bot ε di esa meboola me ewyis ε kaab ɔ, be kan kaab ε bɔɔ djas. Ye be náá, bi epesa meboola me kaab ɔ, bi goka é ne ekaab tyee wat di náá, bi neekεbela efute.

²⁵ Deenек, bot ε di esa meboola ɔ, be goka é ne gu εmaad ε lyem tɔ etεɓ djas. Be dyeebasa deenек é, éteɓ be neebela koto duu di ààbɔya ne egwyε é. Tin, bisɔ dyeebasa zii é, éteɓ ebela koto duu na kɔm-kɔm.

²⁶ E tep tak ε di náá, é gheη me di esa meboola ε, mis mam gwyák ε koto duu. Me é dáa mot meboola me tuub, ekuta be àabyak mbes.

²⁷ Me àaduwal nyel'am, me ne tiig ye elyelope. E kaab náá, bhis me di egoola Mbεε Bhaadal ne bedhiiti bot ε, mam emet eZekeedisaa to bot ε aabela ekeε.

10

Edul ε bot melo dum ne benaghise

¹ Bón nyεεg, me kwyel é náá, bi gheetetaala ne sa nasael ne bebhaab'enaka é gheη ε Moiiiz ε. Ye nadi é ne eguud nadi edjeed be ε. Bhii tak, bōō djas naaseε boō dii mesōn nadi edjōōaa «dii mesōn na toobelaa.»

² Bōō djas naaduwa Zeεb to eguud ne to boō dii mesōn. Etep binek djas kwyel elyaal ε náá, be naamyaaal edu ε Moiiiz.

³ Bōō djas naade edee wat e Sisim,

⁴ bōō djas naade menyok me wat e Sisim. Tin, medii me be nadi ede é, nadi ewyis é to ekok ε Sisim nadi egyee ne nōō ε. Bela náá, ekok ε tak nabe é Klisto.

⁵ Tin, Zeεb nabe é ààmyaala ne mefulu me betε ne bot pak'ōō. Kō esu ε tak, betε ne bot nagwyε, myon «lapa-lapa» si to kyee bōs besyε di ààbe ne medii ε.

⁶ E di'enek, etep binek djas nasael é, ye needi ne nena dhatyee geka, etεε náá, mena needi ààbe ne embee mekwosak dáa bōō nadi ne ye é.

⁷ Nāduwalka benaghise dáa bedhiiti bot pak bebhaab'enaka naduwal ε. Tin, ekwyala lεε é náá:

«Bot naadisi étép ede edee ne menyok, bhii tak, be naawyel kebøl e mezeri ne eduwal benaghise.»

⁸ Sa mena àaduka ze mezo dāa bedhiiti bot nasa é. E di'enek, bot bedhet mekam-membá ne elél (23 000) naapkaa ne mesyee gwyé, dwoo wat kò esu e tak.

⁹ Sa mena àawaka Klisto tò mebhawal, dāa bedhiiti bot pak'ò nasa é. Etep tak, benyo naazelo be. Wò gwak, bete ne bot zegwyé.

¹⁰ Sa bi àadi ne menwyaad tò elyem, dāa bedhiiti bot pak'ò naatanal ne din e Zeeb e. Tin, fofop esyee naagó be kò esu e tak.

¹¹ Embee etep binek djas nasael é, étép ye needi ne nena dhatyee geka. Tin, etep tak nakwyalaa tò bemekana e, étép edul e mena melò, etee náá, mena moo é tò melu me mesik.

¹² Mot di ebee náá, nye é ndjem o, nye goka é ne ekobaka, étép nye é zekewyit tò mesyem.

¹³ Bemebhowal me bi naboma ne ye é, ye é mebhawal bot djas di eboma ne ye é. Zeeb é sosoob tò ekek be, nye tok ne ghwyil ebet náá, bi boma ne sa di náá, ye aadhaa bin ghwyil e. Tin, é sok mebhawal aazyé é, Zeeb é waadjé bin ghwyil emaad ye, nye aalyaal bin mepek me ewyis é tò mebhawal me tak.

Eppe eduwal e benaghise

¹⁴ Dum ne tep tak, bòn nyeg bam, nākunaaka ne benaghise.

¹⁵ Me lii ne nen é dāa me di elii ne betson e bot e. Biyo bemet, soska sa me di lii é.

¹⁶ Beeka beele mena di edeka menabelka djas, étép eghapee Zeeb e. Beele tak kwyl elée e náá,

menaka é nε egwakel nε Klisto. Ghiya yε naasee kɔ esu ε les. Ye kabε mapa ɔ, ye εpesa náá, menabelka nε Klisto di nyel ngɔt.

¹⁷ Dáa di náá mapa é wat ε, ye nakoozodi náá, mena nε buka, mena moo é nyel ngɔt. Etεε náá, mot nε mot é nε yε mɔn pes tɔ mapa yenek wat.

¹⁸ Nɔɔka geka bɔn Yisalaεl. Bot ε nadi edε betit nazekaa é buwa kɔ mesa ebuwa ɔ, bε é tɔ egwakel nε Zεεb.

¹⁹ Mε ààpake náá, betit ε nakaa benaghise ebuwa ε, nε val étep'es. Mε ààpabaake pe náá, benaghise ε van sonok.

²⁰ Aàbε, tin, mε kwyel é elεε náá, buwa ee bot ε di ààdum kɔn nε Zεεb di edjε é, bε djε ye é nε edim, bε ààdjε nε Zεεb. Tin, mε ààkwyel náá, bi di tɔ egwakel nε edim.

²¹ Bi tok nε ghwyil edε tɔ bεεε ε Ghεη, da bi é baadε tɔ bεεε edim ε. Deenek, bi tok nε ghwyil edε kɔ mesa ε Ghεη, da baadε kɔ mesa edim ε.

²² Tin, mena kwyel é náá, Ghεη kpaa lyem nε nena? Bi gek é náá, mena é nε ghwyil dhaa nye nε ghwyil e?

Esa etεp djas kɔ esu ε duma ε Ghεη

²³ Bot dyeebake é náá: «Mena é nε ghwyil esa esa djas elyem binaka di ekwyel ε.» Ye é tsεεtsε, guka náá, djas ààval sonok. Mena é nε ghwyil esa esa djas elyem binaka di ekwyel ε. Tin, etεp binek djas ààdjε zεεga bot ghwyil.

²⁴ Ye àànyɔ náá, ghwyikwyee mot zosik é nyel'ε met. Ye goka é náá, nye di nε ghwyikwyee nε bεsɔ bot.

25 Bi é ne ghwyil e de yebɔ betit djas di ebomsaa tɔ djando e, sa bi àatun menyel esaa pe pak ye dus e.

26 Etɛɛ náá, ekwyla lɛɛ é náá: «Ye é Gheɲ é di kukuma bɔs, nye é kukuma esa djas di kɔ eko e bɔs e.»

27 Mot di náá, nye dinaa àapadum kon ne Zɛɛb ɛdjoo bin náá, bi kedɛ ɔɔ. Ye é be náá, bi eemyaal ɔɔ, deka edee djas ee nye aadjɛ bin e àatun menyel esaa pe pak edee tak dus e.

28 Tin, mot ekalɛɛ bin náá: «Tit'ak dus é é buwa benaghise.» Deenek, sa bi àade ye, kɔ esu e mot lɛɛ deenek ɔ, ɛtɛp bi needi ne egwyem tɔ elyem bin.

29 Mɛ àalii wak dum ne esimza e lyem bin, mɛ lii é ne esimza e lyem mot'enɔk.

Neghu dhiiti mot e ne ghwyil eke náá: «Étɛp yé esimza e lyem mot aasa náá, mɛ kat esa sa mɛ di ekwyɛl esa e?

30 Mɛ bulal bhɔɔ ne Zɛɛb kɔ esu e edee mɛ di ede ɔɔ, “haa” ɛtɛp yé be aakalii ne nam ɛbiyoɛpe dum ne edee mɛ de e mɛ eeghapɛɛ e Zɛɛb e?»

31 Tin, ɛtɛp edee, ne menyok mɛ mɛ di edeɛ e, neghu sa djas mɛ di esa e, mɛ sa ye ɛtɛp duma e Zɛɛb.

32 Bot e dhaad mbyak eYuda, ne bot e mbyak eGhɛɛk, zenɔɔ bot e zɛɛga mendjaala Zɛɛb, sa mɛfulu men àasa náá, be kwyit tɔ mesyem.

33 Duka mɛfulu mam. Mɛ ne sa megghaaz etɛɛ náá, bot djas neemyaala ne mɛsa mam djas. Tin, mɛ àasan ekwyɛɛg e nyel'am met, mɛ san e ekwyɛɛg e betɛ ne bot, ɛtɛp be neebela tsik.

11

¹ Duka mefulu mam, dáa me di edu mefulu e Klisto e.

Bhet boa ne botom di egoka ne ebət tɔ ndjaa mendjaala e

² Me epeso bin mesii, etee náá, bi ne tetaala ne nam é mewala djas. Bi ne du metin me me di edje bin e.

³ Deenek, me kwyel é bi gu náá, Klisto é kukuma botom djas, motom é kukuma e myel, Zeeb é kukuma e Klisto.

⁴ Tɔ Zeeega ndjaa mendjaala, é gheɲ motom di edjaala neghu egoola meɲka me Zeeb e, nye é di ne lo ndjela ɔɔ, nye àapalooba ne kukuma ye Klisto.

⁵ Tin, moma di edjaala neghu egoola meɲka me Zeeb ɔɔ, nye di àadjel lo ɔɔ, nye àapalooba ne ngom. Nye é dáa moma di bhoo tsika e.

⁶ Ye é be náá, moma àapadjel lo'e ɔɔ, ye goka é náá, nye tsik bhoo lo'e. Tin, ye be náá, ye ne sa syen náá moma di ne bhoo tsika ɔɔ, nye goka é ne edjel e lo'e ne bhee.

⁷ Motom àagoka ne edjel e lo, etee náá, nye é mbanja-mbanja duma Zeeb. Tin, moma é di mbanja-mbanja duma e motom.

⁸ Etee náá, motom nabe é àakusaa ne kyes nyel moma, ye é moma é nakusaa ne kyes nyel motom.

⁹ Motom nabe é àakusaa kɔ esu e moma, ye é moma é nakusaa kɔ esu e motom.

¹⁰ Dum ne tep tak, kɔ esu e efofop, moma goka é ne edi ne lo ndjela ne bhee étep esa ekwosak e Zeeb.

¹¹ E di'enek, tɔ tsik'enaka ne Gheɲ, ye tok ne motom e di àabe moma, ye tok pe ne moma di àabe ne motom.

12 Etée náá, dáa moma nakusaa ne kyes nyel motom ε, motom pe nadus ε to moma. Tin, djas yenek dus ε pe daa Zeeb.

13 Siizaka biyo bemet! Ye é enyope náá, moma di ne lo mbek àadjel bhée é sok nye di edjaala Zeeb ε?

14 Mena beeka dáa bos di egoka ne eke o, ye é etep e syen náá, motom di ne bete ne bhoo é lo.

15 E di'enek, enyo náá, moma di ne bete ne bhoo. Deenek, bete ne bhoo nadjéaa ne moma é etée náá, ye needi ne ne dáa bhée.

16 Tin, mot édi ne gwyes esuu meso dum ne tep'ak o, ye nyo é bi gu náá, ye é bemefulu mena dika ne ye to ezeega mendjaala me Zeeb.

Edee ε Gheη

17 Ye me aakalii wak nenak'aak, ye tok étep eduwal bin. Etée náá, é sok bi di eseeга ε, ye dyeebakeswaala ne nen ε ebiyope, ye àaswaala ne nen enyope.

18 Sa meken be nale é me ε, ye é náá, é sok bi di eseeга étep mendjaala ε, bi é ne zyaala pak'en. Deenek, me dinaa àapaamyaal ye enyope.

19 Ye é be náá, zyaala pak'en o, ye é etée náá, bedhiiti bot pak'en neebela gham é mis me Zeeb.

20 Eghen bi di eseeга ε, ye tok étep ede «edee ε Gheη!» Bi dyeebaseeга ε, étep esa etep e sis.

21 Etée náá, é sok bi di ekan ede é, mot ne mot suu é ede edee be emet, bedhiiti bot elik ne za, bedhiiti bot to elangi.

22 Bi tok ne mendjaa étep mot ne mot neede edee ne menyok pe ezaag e? Eyé! Bi byasal é zeeга mendjaala me Zeeb e? Neghu bi sa é etée náá, bot ε di àadi ne ye o neegwak syen e? Bi kwyel náá, me

ke ne nen daa? Me duwal bin e? Aabe, me tok ne ghwyil eduwal bin!

²³ Tin, gwakeka melyo me me nagwak ne Ghen etep me neegoola bin ye e. E pum Ghen Yezu nametaa e, nye naanoo mapa,

²⁴ bhis nye naghaapee Zeeb e, nye eezepyak ye. Bhii tak nye ezeke naa: «Yak e nyel'am zekaa etep'en e. Gheesesaka deenek etep bi neetetaala me.»

²⁵ Tyee wat, nye naazenoo beele bhis dek, nyey naa: «Beele yak e ebhen e na bes ne Zeeb. Ye kwyalel e ne ghiya yam nasee ko esu e len e. E sok bi aadi edede ye e, sesaka deenek etep bi neetetaala me*.»

²⁶ Etee naa, e esok djas bi di ede mapa ne menyok menek e, bi lyaal e, esyee e Ghen, deenek kekum ewala nye aabula e.

²⁷ Ye e etep tak, mot edi ede mapa ne menyok e Ghen dek di aagoka oo, nye eesyem, etee naa, nye aapaduwal nyel ne ghiya e Ghen.

²⁸ Esok ne mot ne de mapa ne menyok, ye goka e, nye pookodjak ne tsun djem ne byak.

²⁹ Etee naa, mot ede mapa ne menyok aapokosiiza egwakel e le ne nyel e Ghen oo, nye epesaa epée ko le.

³⁰ Ye e ko esu e tak e, bete ne bot to len di ne mebe, bedhiiti di aabe ne ghwyil, bedhiiti nazegwy.

³¹ Mena e di edjaka ne tsun djem ne byak oo, Ghen aanapee mena.

³² Tin, Ghen pee mena ne edje mena melyo e, etee naa, Zeeb needi aawa mena e fen loog wat ne bot e bos'ak.

11:24 Luk 22.20. * **11:25** Ewy 24.6-8; Zel 31.31-34.

³³ Deenek, bɔn nyɛɛg bam, é sok mena di esɛɛgaka éteɖ ede edee ε Ghɛɲ ε, bwoodka bɔɔ ε nyɛɛg bin.

³⁴ Mot é di nɛ za ɔɔ, nyɛ dɛ pɛ ndjan'ε, etɛɛ náá, bi needi ààwa epée e Zɛɛb tɔ esɛɛga elenaka. Ye kabɛ bɛdhiiti mɛkya ɔɔ, mɛ aabɔɔza ye é é sok mɛ aakum penek pɛ yebɔ ε.

12

Sisim na Dɛɛ naadjɛ bot mɛkɛɛ

¹ Bɔn nyɛɛg, djhooliika nenak dum nɛ mɛkɛɛ mɛ Sisim na Dɛɛ. Mɛ kwyɛl ε náá, bi gu etseetsɛ dum nɛ mɛkɛɛ menek.

² Bi nɛ gu náá, é ghɛɲ bi nadi bi dinaa ààdum kon nɛ Zɛɛb ε, bi nadi ebet náá, bɛ dul bin bi duwal bɛnaghise esa di ààbɛ nɛ nuub elii ɔ.

³ Dum nɛ tɛp tak ε, mɛ di ekwyɛl elɛɛ bin náá, mot é ke náá: «Mɛ eekal Yezu ɔ», ye tok Sisim Zɛɛb lwom nyɛ náá, nyɛ ke deenek. Tin, ye tok nɛ mot di nɛ ghwyil eben gwood ke náá: «Yezu é Ghɛɲ!», ye é di ààbɛ náá, Sisim na Dɛɛ di edjɛɛd nyɛ ɔɔ.

⁴ Mɛkɛɛ mɛ Sisim di edjɛ ε, ɛbu membi, Sisim é wat.

⁵ Mɛsa mɛ Zɛɛb nɛ bu membi. Mɛsa mɛ mena di esaka ε, ye é yii Ghɛɲ ngɔt.

⁶ Ye é nɛ bɛtɛ nɛ membi mɛ esa mɛsa mɛ Zɛɛb. Ye é Zɛɛb yenɔk ngɔt é di esa mɛsa menek djas tɔ lenaka.

⁷ Tɔ tsik mot nɛ mot, Sisim epelyaal ekɛɛ mot nɛ mot nabela, éteɖ ekwyee bot djas ε.

⁸ Sisim djɛ bɛdhiiti bot ε, ekɛɛ elii nɛ etson. Sisim tak wat kadjɛ bak bot ε ekɛɛ elii nɛ mɛtselal.

⁹ Sisim tak wat epedjɛ bɛdhiiti bot tɛtɛ ɛdum ε kon nɛ Zɛɛb. Ye é kadjɛ bak bot ε, ekɛɛ e ɛgwom ε bot.

¹⁰ Sisim eedje bedhiiti bot ekee esa endem mebwala, ne bak bot nye eedje be ekee egoola sa Zeeb di elee be e. Deenek, ne bedhiiti bak tak, nye eedje be etson ewa mbek pak embee sisim ne embee sisim. Tin, ye kabe bedhiiti o, nye eedje be e ekee elii e to elii e bot djas di aagwak e. Nye kadj ne bak bot e etson egoola elii binek.

¹¹ Ye e Sisim tak wat e di esa mesa menek. Nye ne dje mot ne mot ekee nye di ekwyel e.

Nyel mot e ne mbula ekyes

¹² Nyel e wat. Ye e ne bete ne ekyes. Tin, ekyes e tak nakoozobu, ekyes binek djas sa e me me wat. Ye e tyee wat ne zeeaga bot e mendjaala di elyaal nyel e Klisto.

¹³ Tin, menabelka djas, bot e mbyakeYuda neghu bot e mbyak eGhelek, kwom mot neghu senjele mot. Ye nabe e, mena naaduwaka Zeeb to Sisim wat. Ye nabe e etep mena needika nyel ngot. Tin, ye e Sisim tak wat e di tyee medii ee mena di edeka menabelka djas e.

¹⁴ Tin nyel mot aanakwaazodi ne kyes wat. Nyel mot ne bu ekyes.

¹⁵ Ko eke naa: «Daa di naa me tok mbo e, mam tok kyes nyel e!» Nye aadus naa, nye kyes nyel e etep tak e?

¹⁶ Elo ekake ye e sok naa: «Daa di naa, me tok dis e, mam tok kyes nyel e!» Nye aadus naa, nye kyes nyel e etep tak e?

¹⁷ Ye e pe di naa, nyel e mot djas epedi e di e dis ne dis o, mot aakagwak tin daa? E di'enek, ye e pe di naa, nyel djas epedi e e lo ne e lo o, e di'enek, mot aakagwak menuub tin daa?

18 Ne tsɛɛtsɛ, Zɛɛb naasa nyel mot di ekyes ne ekyes, kyes ne kyes ne mɛsa mɛ, dɔ́a Zɛɛb nyɛ ɛmet nadi ekwyɛl ɛ.

19 Deenek, ye ɛpedi é di náá, nyel mot nazosael ɛ ne kyes wat ɔɔ, pe nyel mot tok.

20 Deenek, nyel mot ne bu ekyes, é di'enek, nyel ɛ wat.

21 Dis tok ne ghwyil eke ne mbɔ náá: «Mɛ tok ne gwyɛs ne nɔ!» Deenek, lo tok ne ghwyil eke ne mɛko náá: «Mɛ tok ne gwyɛs ne nɔ!»

22 Bɛdhiiti ekyes e nyel ee bot di ebee náá ye àaval sonok ɔ, ye é ne bɛtɛ ne mɛsa.

23 Ekyes e nyel ee bot di ebee náá, ye é àadyeebaval sonok ɛ, ye é ee bot di ebaakwyɛg dhaa nyel ɛ. Tin, ekyes nyel ee bot dyeebabee náá, ye àagoka náá yii nyen é mis mɛ bot ɛ, ye é ye é bot di ekwyɛg ɛbuɛpe ɛ.

24 Tin, ekyes e nyel ee bot dyeebabee náá, ɛnyɔ ne ebee ɛ, ye é àakwyɛgaa ɛbuɛpe. Deenek, é ghɛɲ Zɛɛb nasa nyel mot ɛ, nyɛ naadyeebadjɛ duu ne ekyes e nyel ee bot di àadyeebaval sonok ɛ.

25 Bela náá, mbɛk tok tɔ nyel mot. Deenek, ekyes djas ɛpekwyɛel pak'ɔɔ.

26 Ye é di náá kyes nyel mot wat ɛpekpaɔ e ɔɔ, ekyes nyel djas ne gwak mɛkpaa menek. Tin, kyes nyel wat ɛdjɛaa duu ɔɔ, ekyes nyel djas ne di tɔ mɛmyaala.

27 Bela náá, bi é nyel ɛ Klisto. Mot ne mot pak'en ɛ kyes wat e nyel tak.

28 Eɛp tak ɛ di náá, tɔ zɛɛga ndjaa mendjaala, Zɛɛb nakan ɛdil sok ɛ bot ɛ lwoma, bhii tak bɛngooelɛ-mɛkpa Zɛɛb, zɛnɔɔ bɛlyoel. Bhis binɔk, nyɛ naabaadil bot di esa endem mɛbwala ɔ, ne bot

ε di ne ghwyil etsik bot ε mebé ɔ. Bhii tak, nye naabaazɛdil bot ε di ne ekεε ekwyee neghu ɛdjɛɛd bɔɔ besɔ bɔ ɔ, neghu elii ε tɔ elii bot djas ààgwak ε.

²⁹ Bot djas tok bot ε lwoma, neghu bengooel-mekpa Zεeb, zenɔɔ belyoel. Bela náá, bot djas tok ne ekεε esesa endem mebwala,

³⁰ neghu bot ε di etsik bot ε mebé ɔ. Bot ε di elii tɔ elii bot djas di ààgwak ɔ, neghu bot ε di egoola elii binek.

³¹ Deenek, saaka náá, Sisim na Dεε djε bin ekεε di eval dhaa tye é.

Deenek, me epelyaal bin nenak ze di edhaa meze menek djas ε.

13

Kwyel goka é ne edi é kɔ esonok djas

¹ Dyeepokonɔɔka geka náá, me epelii lii ε bot ε bɔs neghu yii efofop, ye be náá kwyel tok tɔ lam ɔ. Tin, me di ààdi mot kwyel ɔ, me é dhatyee ghom neghu boo ɛdjhanal e gwooz ee bot di nyuu étεp esa etap ε.

² Me ne ghwyil egoola mekpa nadjεaa me pε daa Zεeb, me ne ghwyil edi náá, me ne bu εgu, me ne ghwyil epiibal etap e Zεeb djas di tɔ sɔ ε, neghu edi ne edum ε kon ne Zεeb di náá, me ne ghwyil edis etsok di ye nadi ɔ. Ye é tsεetsε náá, me é ne ghwyil esa etap binek djas! Tin, me di ààdi ne kwyel ne bot ɔ, etap binek djas ε e toto.

³ Deenek, me ne ghwyil ɛnɔɔ ekuma bam djas djε ne bedjel ε bot, neghu ɛnɔɔ nyel'am ka ye buwa étεp needikaa. Tin, me di ààbe ne kwyel ne bɔɔ besɔ bam tɔ lyem ɔ, etap binek djas ε e toto.

⁴ Bela náá, mot di ne kwyel o, ne emaad, nye ne bu esa enem esa, nye ne kwyel bot. Nye tok mot mbee lyem, nye tok mot ebet neghu mot egha nyel.

⁵ Mot di ekwyel bot o, aasa etep e syen, nye aasa ekaa, nye ne kwyel bot dhaa tyε, nye aabaal bot ebuk to lyem.

⁶ Mot di ne kwyel o, nye aamyala ne embee etep. Tin, nye dyebamyaal e ne etsεtε.

⁷ Deenek, mot di ekwyel bot o, ne pel etep djas. Nye aabee bot e mis toto, nye ne ebwaalel ne etep djas, nye ne maad e lyem sok bhwoob etep djas.

⁸ E di'enek, kwyel e kom-kom. Tin, mekpa di egoolaa bot dum ne Zεeb ε, aanabaagoola dhiiti dwoo. Ekεε nadjεa bot εtεp elii to membyak mesis ε, aanabaadi neghu egu me bot e bos aasi.

⁹ Deenek, bis goola mekpa me Zεeb ε ba bim ε, etεε náá, ba mon egu ε les e pes.

¹⁰ Tin, dwoo ye aadi náá, tεtε egu aazyε e, ba mon egu ε les ε waadiib.

¹¹ E sok me nadi mon dhyeeb ε, me nadi elii neghu esimza daa mon dhyeeb. Me nadi e ne etson e bon dhyeeb. Tin, e sok me nakum boo-mot ε, me naakat esa etep djas nadi yii bon dhyeeb ε.

¹² Nenak, mena beeka Zεeb ε daa to enyen ε di aanyo enyen ε, tin ewala di ezyε yenek, mena aabeeka nye popoopwon. Nenak, me aagu Zεeb enyεpe. Tin, e ewala di ezyε yenek, me waagu Zεeb enyεpe daa nye nyε emet di egu me ε.

¹³ E di'enek, esa elεl bak moo e to lam: edum ε kon ne Zεeb, ne ebwaalel, zenoo kwyel. Tin, to esa bak beelεl, kwyel eedhaa tyε.

14

Sisim na Dεε dje mεkεε εtεp bot neekwyeel pak'oo

¹ Pokosaaka sok kwyel, da bi εbaasaa mεkεε mε Sisim, dan-dan ε yii εgoola bhaadal di edus daa Zεεb.

² Mot di elii tɔ dhaad mbyak ee bot di ààgwak ɔ, nyε ààlii nε bot ε bɔs, tin, nyε lii ε nε Zεεb. Etεε náá, ye tok nε dhiiti mot di emet sa nyε di elii ε. Tin, nε ghwyil Sisim na Dεε, nyε wyisal ε etεp di tɔ εsɔ ε Zεεb ε.

³ Mot di εgoola mεkpa mε di edus pε daa Zεεb nε bɔn nyεεg ɔ, ààsa deenek. Etεε náá, etεp nyε di elii ε, ye gwyák ε bɔn nyεεg. Nyε lii ε é tεp nyε neesa náá, εdum ε kon ε bɔn nyεεg nε Zεεb pyet. Etεp εdje bε mεghaaz nε εdje bε mεlyo.

⁴ Mot di elii tɔ dhaad mbyak ee bot di ààgwak ɔ, nyε dje mεghaaz nε nyel εmet. Tin, mot di εgoola mεkpa di edus pε daa Zεεb ɔ, nyε dje mεghaaz ε nε bot zεεga ndjaa mendjaala djas.

⁵ Mε nε kwyel náá, biyɔ djas lii tɔ dhaad mbyak ee bot di ààgwak ε. Sa mε baadi kwyel εbuεpe ε náá, bi goola mεkpa mε di edus pε daa Zεεb ε. E di'enek, mot di εgoola mεkpa mε di edus pε daa Zεεb nε boo metan dhaa mot di elii tɔ dhaad mbyak ee bot di ààgwak ε. Ye ε di náá, dhiiti mot tɔ zεεga tak ε nε ghwyil εgoola yε ɔ, ye ε enyɔεpe, etεε náá, bot djas ε waagwak. Tin, εdum ε kon ε bot ε zεεga ndjaa mendjaala ε waatɔ sok.

⁶ Bɔn nyεεg, mε pookodji bin náá: ε ghen mε aazyε pε yεbɔ ε, mε kalii nε nen tɔ dhaad mbyak ee bot di ààgwak ɔ, mε kakwyee bin tin nε yé? Aàbε nε dhiiti sonok. Ye goka deenek ε, ye di náá, mε

tel bin sa nadi syela ε, me goola bin ε bhaadal Zεεb dhis ε. Me dje bin egu neghu edje bin ε melyo.

⁷ Djhoopokonɔka geka ne esa di ebwomaa étεp εbɔɔl mɛbyon ne ye é, dáa sandjo ne tɔŋ. Ye é be náá, esa be di ebwom ε, bwoma tak ààwyis sɛŋ tɔ mɛɔɔ, bot ε àagu mbek pak esa di ebwomaa ε.

⁸ Ye é tyee ne mot di elɔɔ boo tɔŋ esodja, ye di ààɔɔel enyɔpe ɔɔ, ye tok ne mot ààwyel étεp ekɛlumla dεεb.

⁹ Ye é djala ne biyɔ bεmet. Ye é be náá, bhaadal bi di egoola ε, bi goola ye é tɔ elii ee bot di ààgwak ɔ. Tin, bot ε aamet sa bi di elii é dáa? Bi lii é e toto!

¹⁰ Deenek, kɔ εko ε bɔs ye é ne bεte ne elii, ye tok ne lii wat tɔ elii binek di náá ye é àaval dhiiti sonok.

¹¹ E di'enek, mot di elii ne nam tɔ lii me di ààgwak ɔɔ, nye é ndjon pe daa lam, mam pe é ndjon pe daa lε.

¹² Dáa di náá, bi ne dyeebawa lyem tɔ mεkεε me Sisim ε, saaka náá, bi di bot e kum. Ekum e tak di yii di esa náá, εdum ε kon ε bot zεεga ndjaa mendjaala Zεεb tɔ sok ɔ.

¹³ Dum ne etεp binek, mot di elii tɔ elii bot di ààgwak ɔ, nye goka é ne εwaab ne Zεεb ε náá, nye dje nye ekεε yii egoola esa nye di elii ε, étεp bot neemet sa nye di elii ε.

¹⁴ Etεε náá, me di edjaala tɔ elii binek ɔɔ, sisim yam é tɔ mendjaala. Tin, mεtselal mam kadi é àagu sa me di elii ε.

¹⁵ Me aakasa tin dáa? Me aadjaala Zεεb ne sisim yam. Tin, da me baadjaala nye dɔɔ ne mεtselal mam. Deenek, me aadjeeb nye djeeb duu ε ne sisim. Tin, da me baadjeeb nye djeeb duu ε ne mεtselal mam.

16 Ye é be náá, wə zobulal bhəɔ ne Zeeb ε tɔ sisim ɔɔ. «Haa» mot di egwak wə tɔ zεεga ndjaa mendjaala aakake «Amen», ne mendjaala me wə bulal bhəɔ ne Zeeb ε dáa? Nyey mot di náá, nye àapagwak dhiiti sonok tɔ sa wə lii ε.

17 Ye nakoozodi náá, mendjaala mɔ yii ebulal ε bhəɔ ne Zeeb ye nakoozonyɔ dáa, ye é àasa náá, bedhiiti bot pyet tɔ edum ε kon ne Zeeb.

18 Me epebulal bhəɔ ne Zeeb etεε náá, me epelii tɔ elii bot di àagwak ε, dhaa biyɔ djas.

19 Tin, é mis me bot ε zεεga ndjaa mendjaala e kwan. Ye goka é, me lyo be ne mekpa me lii be di gwak ε. Tin, me kolóo-lóoak mekpa meten, ye é eedhaa yii di náá, me lóo ε mekpa bedhet-bedhet tɔ lii di náá ee bot di àagwak ε.

20 Bɔn nyεεg, katka εdi ne esimza e bɔn dhyeeb. Dika dhatyee bɔn dhyeeb bot ε di àagu sonok ɔ, sok bhwoob embee etεp. Ye kabε pe kyee etiibal ɔ, dika eboo e bot.

21 Gwakeka sa ekwyala di elεε:

«Ye é tɔ elii e sis,
ne tɔ enuub e bot ε membyak mεsis ε,
me aalii ne bot ε mbyak'ak,
ye nakoozodi deenek, be aanákwaagwak ε me.»

Gheɲ ke ε deenek.

22 Deenek, εκεε elii ε tɔ elii ε bot di àagwak ε, ye é ndem étεp bot ε di àadum kon ne Zeeb ɔ, àakabε étεp bot ε di dum kon ne Zeeb ɔ. Ghuna, εκεε εgoola mekpa me Zeeb ε ndem, étεp bot ε di edum kon ne Zeeb ɔ, àakabε étεp bot ε di àadum kon ne Zeeb ɔ.

23 Djhoopokogekeka náá, bot ε zεεga ndjaa mendjaala djas lii tɔ elii bot di àagwak ε. Bhii tak,

bot ε di egwak-gwakak ɔ, nɛghu bot ε di ààdum kon nɛ Zɛɛb ɔ, zɛni tinaak ɔɔ. E di'enek, bɛ aanàkwaake náá, bot binɔk djas epelyet e?

²⁴ Ye é bɛ náá, bot djas tɔ zɛɛga ndjaa mendjaala epɛgoola mɛkpa ε Zɛɛb ɔɔ. Dhiiti mot dhaa yɛ ɔ, nɛghu mot ε di ààdum kon nɛ Zɛɛb ɛni tinaak ɔɔ, nyɛ waagwak etɛp binek djas. Bhii tak, nyɛ waagu náá, nyɛ mot mesyem kɔ ɛsu ε etɛp nyɛ gwak ε. Tin, ye waasa tɔ bum lyem'ε tyee na zake.

²⁵ Deenek, esimza bɛ nadi syela ε waawwis tɔ gwyɛ. Tin, nyɛ aapyak mɛboɲ mɛ bhwoob si eduwal Zɛɛb, eke náá: «Ye é tsɛɛtsɛ náá, Zɛɛb é pak'en!»

Dáa zɛɛga mendjaala di egoka nɛ ɛdi ε

²⁶ Bɔn nyɛɛg, bot goka é nɛ ɛswola nɛ yɛ dáa? E sok bi di ɛɛɛga étɛp mendjaala ε, mot ngɔt tɔ lin ε nɛ ghwyil ɛtii mɛdjeeb di edje mɛghaaz ε, dhiiti mot ε nɛ ghwyil ɛdje mɛlyo, dhiiti mot ε nɛ ghwyil ɛlɛɛ sa Zɛɛb natel nyɛ é, dhiiti mot ε nɛ ghwyil ɛlii tɔ elii bot di ààgwak ε, da dhiiti mot ε ɛgoola mɛkpa mɛ tak, etɛp binek djas ε étɛp ɛsa náá, zɛɛga ndjaa mendjaala neetɔ sok.

²⁷ Ye é bɛ náá, bɛdhiiti bot epelii tɔ elii bot ε di ààgwak ɔɔ, ye nyɔ ε náá, ye zoodi bot ε ɛbá nɛghu bɛlɛl ε di elii, mot nɛ mot nɛ yɛ ɛwala ee nyɛ di elii ε, da mot ngɔt ɛdi mot étɛp ɛgoola sa bɛ di elii ε.

²⁸ Ye é di ààdi nɛ mot di ɛgoola sa bɛ di elii ε. Beta náá, mot goka é kat elii ɛlyelɛpe tɔ zɛɛga ndjaa mendjaala. Tin, nyɛ goka nɛ ɛtɔɔla ε tɔ lyem, nɛ ɛtɔɔla ε nɛ Zɛɛb.

²⁹ Ye é bɛ náá, bot ε ɛbá nɛghu bɛlɛl epɛgoola mɛkpa ε Zɛɛb. Beta náá, bɛdhiiti bot ε egwak

enyɔɔpe sa be di elii ε, éteɔ egu náá ye é tseɛtse neɣhu ye é etsal.

³⁰ Ye é be náá, Zεeb eelyaal dhiiti mot tɔ sama bot ε di egwak ɔ, dhiiti sa di tɔ sɔ ε. Ye goka é náá, mot nadi egoola mekpa ε Zεeb ɔ, kat elii.

³¹ Biyɔ djas ε ne ghwyil ε egoola mekpa ε Zεeb, mot ne mot ne ye ewala, etεε náá, bot djas neebela melyo ne edjeaa meghaaz.

³² Bot ε di ne ekeε egoola mekpa me Zεeb ɔ, goka é ne edjeed ekeε Sisim Zεeb zedje nye é enyɔɔpe.

³³ Etεε náá, Zεeb tok mot ε eɛem, nye Zεeb e egwyem.

Dáa di esael tɔ ezeεga ndjaa mendjaala djas me bot ε Zεeb ε,

³⁴ ye goka é náá, boa εdi gwyem tɔ ezeεga mendjaa mendjaala, ye é àapadjεaa be ze náá, be lii. Ye é dáa etsi e Zεeb di eleε, be goka é ne elooa ne bot ε di edjeed zeεga mendjaala.

³⁵ Ye é be náá, be epekwyel εsaa egu dhiiti sonok ɔ. Be goka ne ekedji é, ne botom bɔɔ pε mendjaa. Ye tok enyɔɔpe náá, moma dji mekya tɔ zeεga ndjaa mendjaala.

³⁶ Bi gek é náá, biyɔ ne biyɔ é di esuk mekpa me Zεeb e? Neɣhu bi gek é náá, ye é biyɔ ne biyɔ ε nagwak mekpa menek e?

³⁷ Mot é gek náá, nye é ngoolel-mekpa ε Zεeb ɔ, neɣhu náá, nye é ne ekeε Sisim na Dεε ɔ. Nye waagu náá, sa me kwyal bin ε, ye é metiη ε Ghεη.

³⁸ Tin, nye di àagu ye ɔ, ye kwyel eleε Zεeb àagu nye.

³⁹ Bɔn nyeεg bam, dan-dan saaka náá, bi goola mekpa me Zεeb. Tin, sa bi àalu náá, bot nàlii tɔ elii bot di àagwak ε.

⁴⁰ Tin, etep djas goka é ne esael enyɔɔpe, ààbe tɔ ɛzɛm.

15

Ɛgom ɛ Klisto pak bemyon

¹ Bɔn nyɛɛg, nenak mɛ ɛpekwyɛl ɛtaala bin Mbɛɛ Bhaadal mɛ nagoola bin ɛ, Mbɛɛ Bhaadal bi nagwak ɛ, yii bi zewa lyem é tak ɛ.

² Ye é dum nɛ Mbɛɛ Bhaadal tak ɛ bi nabela tsik. Ye goka é bi baal yɛ dɔ́a mɛ nagoola bin ye é. Ye é di ààdi deenek ɔ, ye é waalyaal náá, ɛdum ɛ koŋ ɛ len nɛ Zɛɛb ɛ yii toto.

³ Mɛ nakan ɛgoola bin ɛ mɛlyo mɛ mam mɛ ɛmet nagwak ɛ. Mɛlyo mɛ tak é náá, Klisto nagwyɛ é étɛp mesyem mena, dɔ́a ekwyala Zɛɛb di elɛɛ ɛ.

⁴ Nyɛ naadelaa tɔ ɛvit, da gom bhis melu mɛlɛl dɔ́a ekwyala Zɛɛb elɛɛ ɛ.

⁵ Wɔ gwak, nyɛ zɛtɛl Pyɛɛd nyɛl, dɔɔ nɛ bɛdhiiti bɛdjekɛl nadi ɛdjóaa «bɛkam nɛ bɛbá».

⁶ Bhii tak, nyɛ naazɛtɛl nyɛl é ɛwala wat nɛ bɛdjekɛl bɛ bɛdhet-ɛtɛn (500). Bɛdhiiti bot pak'ɔɔ é nazegwyɛ, bɛtɛ nɛ bot pak'ɔɔ dinaa nɛ tsik.

⁷ Bhii tak, nyɛ naazɛtɛl nyɛl nɛ Zak, zɛnɔɔ bot ɛ lwoma bɛ djas.

⁸ Bhis nyɛ natɛl bɔɔ djas nyɛl ɛ, nyɛ naazɛtɛl mam nyɛl, mam mot di dɔ́a mɔn mot nabyɛl nyɛ dinaa ààwozal tɔ mɔ ɔ.

⁹ Mɛ tok van mot tɔ sama bot ɛ lwoma. Nɛ tɛɛtɛ, yɛ ààgoka náá, mɛ djóaa «mot lwoma». Etɛɛ náá, mɛ é naatiig bot ɛ zɛɛga ndjaa mendjaala Zɛɛb.

¹⁰ Tin, kɔ ɛsu ɛ enɛm nɛ embɛɛ e Zɛɛb é mɛ moo mos mot mɛ di'ak. Enɛm nɛ embɛɛ Zɛɛb nadjɛ mɛ ɛ

nabe é ààbe yii toto. Me naasa be mesa me na lyel-lyel dhaa bedhiiti bot ε lwoma djas. Ne tsetse ye nabe é ààbe mam, ye é enem ne embee Zeeb ε nadi esa mesa to lam.

¹¹ Ye nakoozodi náá, ye é mam ε di elyo neghu bedhiiti bot ε lwoma é di elyo, ye é Mbεε Bhaadal bis di egoola. Ye é kó esu ε tak ε bi di edum kon ne Zeeb.

Zeeb waagomal myon

¹² Mena goolaka bot Mbεε Bhaadal é náá, Klisto naazegom pak myon. Tin, to sama yen, ye é ne bedhiiti bot pak'en kabaadi eke náá, «Bot ε zegwyε ɔ, be tok ne ghwyil egom.»

¹³ Ye é be náá, bot ε zegwyε ɔ aanabaagom ɔ, ye kwyel elee é náá, dɔɔ ne Klisto pe nabe é ààgom pak myon.

¹⁴ Deenek, ye é be náá, Klisto nabe é ààgom pak myon ɔ. E di'enek, melyo me mena di elyoka ε, ye é e toto! Tin, mena tokeka ne sa mena di edum kon kó esu ε tak ε.

¹⁵ E di'enek, menaka é bot ε di elee elen ɛtsal dum ne sa Zeeb nasa ε. Etee náá, ye nabe é, mena naabaɲa bot náá, Zeeb naagomal Klisto bhis esyee. Ye é be náá, mena lyoka etep ɛtsal ɔ, bot ε nazegwyε ɔ aanakwaagom.

¹⁶ Ye é be náá, bot ε nazegwyε ɔ aanakwaagom ɔ, é di'enek, Klisto pe nabe é ààgom pak myon.

¹⁷ Deenek, ye é be náá, Klisto nabe é ààgom pak myon ɔ, edum ε kon ε len ne Zeeb é toto. Tin, bi dinaa é «tɔp» to mesyem.

¹⁸ Ye é be náá ye deenek ɔ, guka náá, bot ε zegwyε to egwakel ne Klisto ɔ, be eezewo ze.

¹⁹ Ye é be náá, ebwaalel ε lena ne Klisto zosik é ne tsik bot di ne ye kó eko ε bós ɔ. Menaka é bot ε mezuk dhaa bot djas.

²⁰ Tin, ne tseetse Klisto naagom pak myon, ye lyaal náá, ne é di tom pyeeb.

²¹ Dáa ye di náá, esyee nazyε kó eko ε bós ε ne mot ngot ε, ye é tyee wat, egom ε pak myon zyε é ne mot ngot.

²² Dáa ye di náá, bot djas epegwyε etee náá, be é bedha ε Adam ε, ye é tyee wat, bot djas waagom tó esyee etee náá, be é tó egwakel ne Klisto.

²³ Tin, mot ne mot é ne ye elu. Klisto ε mot meken nagom tó esyee, dáa esa nabεaa tó pyeeb ε. Eghen nyε aabula ε, bot djas nadi tó egwakel ne ne ɔ, waagom tó esyee.

²⁴ Bhii tak, ye aadi é mesik me bhwak. Deenek, Klisto aagó ekukuma djas, be mebwala djas, ne embee esisim djas, da bulal eyon ne Zeeb Seeg.

²⁵ Etee náá, ye nyó é Klisto di boo mekoozi, kekum ewala Zeeb aawa bot ε mebhuka me djas si meko me ε.

²⁶ Tin, ye é esyee é di mot mebhuka e mesik aagóaa ɔ.

²⁷ Tin, ekwyala lee é náá: «Zeeb naawa etep djas si meko me Klisto.» Deenek, ye epenyen popoopwon náá, tó ekwyala bak, eghen Zeeb di eke «djas» ε, ye tok dɔɔ ne nyey Zeeb tó tak. Nyey mot nadjε Klisto ghwyil ekok kó esonok djas ɔ.

²⁸ E sok esonok djas aadi si ekukuma ε Klisto ε, é di'enek nyε emet, mɔn aadi é si ekukuma ε Zeeb Seeg, mot nadjε nyε ghwyil ekok kó esonok djas ɔ. Deenek, Zeeb aakadi Mekoozi é kók kó esonok djas.

29 Baataalaka ne bot nazeduwa Zeeb é di bot e zegwyé o. Ye é be náá, ye é tseetse náá, bot e nazegwyé o aanákwaagom oo, «haa» étep yé be di eduwa Zeeb é di baa o?

30 Etep yé biso bemet bot e lwoma di eka menyel mes melu djas é esyee?

31 Bon nyeg, melu djas esyee é e bhaaz'am. Me lee é tseetse náá, me epemyaala ne nen ko esu egwakel e len ne Ghen'enaka Yezu Klisto.

32 Eghen me nadi pe to ghaada Efeez e, ye nabe é eke me naaduu tuub e ne betit e menyan. Me é pe di é duu ne noo e to ekwosak epuud o, «haa» me nabela yé bhii tak? Ye é be náá, bot nazegwyé o aagom oo, djhoosaka daa bot e bos djas di eke e. Be dyeebake é náá: «Djhoodeka edee ne menyok, djemen mena waagwyeka!»

33 Nakooka menyel min, etee náá ye é tseetse sa bot di elee: «Bembee bon beso aapul mefulu men.»

34 Dika djem, bulalka mbee mefulu men. Tin, katka esa e mesyem, etee náá, bedhiiti bot pak'en àagu Zeeb, ye àasa bin syen e?

Menyel me bot é zegom pak myon o

35 Neghu dhiiti mot e waadji náá, «Bot e aagom pak myon daa? Tin, menyel moo é aakadi daa?»

36 Mot di edji deenek o àatselal. Bum le ee mot di ebe e, tok ne ghwyil ekwyil. Ye é be náá, bum tak dinaa àapabo to bos oo.

37 Eghen mot di ebe bhek e, é sok di náá, bhek moo kan e kwyl e. E di'enek, ye é aanákabaadi tyee wat ne bhek nabaa e. Ye nakoozodi mbi mebhek neghu bhum le djas.

³⁸ Tin, Zeeb epedje ne bhek yenek kaka ezel nye di ekwyel e. Deenek, bum le tak aabaazodi e daa bum le nabeaa e.

³⁹ Esa djas di ne tsik e tok ne mbi nyel wat. Nyel mot tok tyee wat ne nyel tit; epuud mot tok tyee wat ne yii enen neghu yii e besu.

⁴⁰ Ye e ne edjema di pe to gwoo ne edjema di pe ko bos e, edjema di pe to gwoo o, ne kas dhaa edjema di pe ko bos e.

⁴¹ Gwyes e ne ye mekas, ngon e ne ye, ekwyikwyen e ne yobo mekas. Tin, pak ekwyikwyen, mot ne mot e ne ye mekas.

⁴² Ye e aadi e deenek e ghen bot zegwy e o aagom e. Eghen muu di edelaa e, ye e daa bhek be di ebeaa e, ye ne bo. Eghen ye di egom e, ye aanakabaagwy e.

⁴³ Ye e delaa o, ye tokape dhiiti van sonok. Ye e kagom o, ye moo e ne ghwyil ne duma.

⁴⁴ Eghen ye di edelaa e, ye e nyel epuud e di edelaa. Nyel epuud delaa e tyee wat daa be di ebe bhek e. Eghen nyel epuud di egom e, ye aadi e nyel Sisim. Tin, ye e aakadi e ye moo nyel epuud ne nyel Sisim.

⁴⁵ Deenek, ekwyala lee e naa: «Adam mot nakusaa e meken o nabe e mot ne tsik.» Tin, Adam mesik e Sisim di edje tsik e.

⁴⁶ Ye tok nyel Sisim di ezye sok. Ye e nyel epuud e di ezye sok. Bhii tak, nyel Sisim kazy e.

⁴⁷ Mot meken nakusaa e ne bos, mot boba nadus e pe to gwoo.

⁴⁸ Bot e di ko eko e bos e, be tyee wat ne mot nakusaa ne bos o. Bela naa, bot e di pe to gwoo o, be e tyee wat ne mot nadus pe to gwoo o.

49 Tin, ye é tyee wat ne menabelka bot é di embanja-mbanja mot nakusaa ne bos o. Deenek, ye é tyee wat mena aadika e embanja-mbanja mot nadus pe to gwoo o.

50 Bon nyeg, gwakeka sa me di ekwyel elee e. Sa nakusaa ne epuud ne ghiya e, ye tok ne ghwyil é bela di to eyon e Zeb. Tin, sa di naá ye aagwyé o, tok ne ghwyil é bela tsik na kom-kom.

51 Gwakeka, me epekwyel elee bin sa di to so e. Tin, menabelka djas aanakwaagwyeka, menabelka djas é waaswolaka.

52 Ye aasael e mon ewala batsa, aaboya tyee dis di ebwaaba e. Eghen ton aaloo loo mesik e. Etee naá, é sok ye aaloo e, bot é nazegwyé o waagom be neebela tsik na kom-kom. Tin, Zeb é waaswola menabelka bot é aalik ne tsik o.

53 Tin, nyel di naá, ye é ne ghwyil epulel é goka é ne eswolaa, etep ye needi aapulel. Nyel di ne ghwyil egwyé é ne goka é ne eswolaa, etep ye needi aagwyé.

54 Ye é be naá, nyel di epulel o, aanakabaapulel oo; da nyel di egwyé o, kadi é aakabaagwyé oo. Ye é deenek e, sa ekwyala di elee aabela esuk:

«Esyee aanabaadi tak, nye eekwakaa!

55 Woy esyee, eghen bo moo wo?

Woy esyee, ghwyil'o e egó é bot moo wo*?»

56 Esyee bela ghwyil egó é bot é to syem. Tin, syem kabela ghwyil é to tsi.

57 Deenek, bhoo ne Zeb, mot di edje mena ghwyil ekwak esyee, ko esu e Ghen'enaka Yezu Klisto o.

* 15:55 v. 54: Eza 25.8 v. 55: Oze 13.14.

⁵⁸ Bɔn nyɛɛg bam mɛ di ekwyɛl dhaa tyɛ ɔ, dika nɛ mɛghaaz da bi ɛ lyel bham! Saka mɛsa mɛ Ghɛɲ ɛnyɔɛpɛ. Bi goka nɛ gu ɛ náá, mɛsa mɛ Ghɛɲ ee bi di esa ɛ, ye aanɔgwyɛ e toto.

16

Epata ee zesɛɛga ɛtɛp zɛɛga ndjaa mendjaala Yeluzalɛm ɛ

¹ Ba bɔɔ mɛkpa kɔ ɛsu ɛ epata ee zesɛɛgaa ɛtɛp bot ɛ zɛɛga mendjaala mɛ ghaada Yeluzalɛm ɛ. Bi goka ɛ nɛ ɛdu ɛnyɔɛpɛ mɛtin tak wat ee mɛ nadjɛ nɛ ezɛɛga mendjaala mɛ ghaada Ghalati ɛ.

² Eyenga djas, mot nɛ mot pɛ ndjan'ɛ goka ɛ nɛ ɛdis ba bim esa, dáa yɛ di edjala nɛ ɛbela ɛ lɛ ɛ. Da nyɛ ɛ kwom, ɛtɛp nyɛ needi ààbwood dwoɔ ɛzyɛ ɛ lam ɛtɛp esa yɛ.

³ Eghɛɲ mɛ aakum ɛ, mɛ waalwom bot ɛ bi nazesɛɛ ɔ, ɛtɛp bɛ neekɛkyeed epata ee bi nazesɛɛg ɛ nɛ bɛmɛkana mɛ nadjɛ bɛ ɛ, pɛ ghaada Yeluzalɛm.

⁴ Ye ɛ bɛ náá, ye goka ɛ mam pe tɔ ɔɔ, bis nɛ bɛ nɔɔ ɛ kwaanɔ.

Pɔl ɛpekwyɛl ɛtɔ mɛdjon

⁵ Mɛ aazyɛ pɛ daa len ɛ bhis mɛ aasilal ɛtɛp bam djas pɛ kyee dik Masedwan ɛ, ɛtɛɛ náá, mɛ aadhan ɛ penek.

⁶ Mɛ ɛ nɛ ghwyil ɛdi ba mɛlu pɛ yibɔ, nɛghu mɛ ɛ nɛ ghwyil ɛkwyɛɛg tu mbu bɛbhi. E di'enek, bi ɛ nɛ ghwyil ɛkwyee mɛ ɛ egoola mɛdjon mam, pɛ kyee mɛ di ekwyɛl ɛtɔ ɛ.

⁷ Mɛ ɛ ààpakwyɛl náá, mɛ zyɛ pɛ yeɔ tyee gon swak. Tin, Ghɛɲ ɛkwyɛl ɔɔ, ɛkwosak ɛ lam ɛ náá, mɛ kwyɛɛg ba mɛlu pɛ yibɔ.

8 Deenek, me epekwyel edi to ghaada Efesz kekum dwoo ebyon e Patekot.

9 Etee naa, ye e tete ewala ee zedjea me e etep esa boo mesa me Zeeb, ye nakoozodi naa, bot e mebhuka epebu.

10 Timote ekum pe yeboo, beka nye enyape etep nye neemyaala. Etee naa, nye e mot-mesa e Ghen daa mam.

11 Sa mot aabee nye e mis toto. Tin, kwyeeke nye etep nye neegoola medjon me to egwyem, nye neebula pe kyee me di'ak. Etee naa, bis ne bedhiiti bon nyeege epebwood nye.

12 Ye kabe mon nyeege'ena Apolos o, me ne dyeebadje nye meghaaz etep ezye pe yeboo be ne bedhiiti bon nyeege. Nenak, nye dinaa aapakwyel ezye pe yibo. Nye aazyee e, dwoo nye aabela ghwyil e.

Melyo me mesik ne meswosel

13 Dika ndjem, dika ghin to edum e kon ne Zeeb, dika ne meghaaz, dika ne ghwyil.

14 Saka etep djas ne lyem kwyel.

15 Biyo bon nyeege, bi ne gu Stefanas ne bot e mebyel me. Bi ne baagu naa, pe kyee dik Akayi be nabe e bot e meken edum e kon ne Zeeb. Deenek, be naawa lyem to mesa me zeege bot e Zeeb. Tin, me epewaab ne nen naa,

16 bi looba ne mbi binok bot, ddo ne bot djas di ewa lyem elyeepe to esa mesa me Zeeb sama ne noo e.

17 Me epemyaala ne etuula e Stefanas, ne Foltunatus ddo ne Akayikus. Be naadis me piid'en ee me nadi ne ye e.

18 Guka daa bi di enoo mbi binok bot e, etee naa, be naasil me lyem daa be nasil yeboo e.

¹⁹ Bot ε ezεεga ndjaa mendjaala kyee dik Azi djas eeswos bin. Deenek, Akilas bε ne Pilisil, zenɔɔ bot ε zεεga mendjaala di esεεga pe tɔ ndjaŋ ɔɔ ε, bε eeswos bin εbuεpe tɔ εgwakel mena dika ne ye ne Gheŋ ε.

²⁰ Bɔn nyεεg bin bot ε di wak ɔɔ, bε eeswos biyɔ djas.

Swoselka pak'en ne meswosel me eboma memuk ne bɔn nyεεg bin.

²¹ Mam Pɔl, me eeswos bin. Ye ε mam me emet ekwyal mekpa me meswosel mak ne mbɔ'am met.

²² Mot di aakwyel Gheŋ ɔ, beta nάά, nyε bela mbee baka!

Maalana ta! — Gheŋ'es dha!

²³ Beta nάά, enem ne embεε ε Gheŋ Yezu di ne nen.

²⁴ Me ne kwyel biyɔ djas, tɔ εgwakel mena dika ne ye ne Yezu Klisto ε.

Bekwel

Bekwel: Bekwel (New Testament)

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bekwel

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025

93bbbee1-b255-555f-8c39-01878a3cad57